

B
sk
sk
st
wa
ve

RGN-HSRC

RGN-BIBLIOTEEK

HSRC LIBRARY

VERVALDATUM/DATE DUE

re 1982 JUN 30

ni 1984 -07- 31

gr 1984 -08- 1

In 1986 -04- 30
ste 07 MAR 1988
bev
imp
dat 1988 -03- 9

w

182572204F

Hie
die

P.C.J. JORDAAN

P.C.J. JORDAAN

0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0

001.3072058 HSRC KOMM 24

* 0 0 1 5 8 8 *

2844363866

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

**DIE INVLOED VAN TELEVISIE OP
DIE BELANGSTELLINGSPATRONE
VAN STANDERD TIEN-LEERLINGE**

J.J. DE BEER, B.Sc. (Hons.), B.Ed.

SUID-AFRIKAANSE INSTITUUT VIR
KOMMUNIKASIENAVORSING

DIREKTEUR: DR. P.C.J. JORDAAN

PRETORIA
1980

Verslag nr. **KOMM-24**

ISBN 0 86965 771 2

Kopiereg voorbehou
Prys: R2,40
(AVB ingesluit)

Klasnr./Class No.	Registernr./No.
001.3072068 HSRC KOMM 24	51669/4

RGN

**RAAD VIR
GEESTESWETENSKAPLIKE
NAVORSING**

**BIBLIOTEEK
LIBRARY**

HSRC

**HUMAN
SCIENCES RESEARCH
COUNCIL**

1981-10-14

001.3072068
HSRC Komm 24

051669 | 4

G

ERKENNING

Die inligting wat in hierdie verslag vervat is, is verkry van projek KOMM 11 wat onderneem is om te bepaal wat die invloed van televisie op die skoolgaande jeug is. Data is van skole in al vier provinsies verkry.

Dank word aan die volgende persone en instansies oorgedra vir hul aandeel in die beplanning en uitvoering van die projek:

Die Komitee van Onderwyshoofde wat toestemming gegee het dat die projek geloods mag word;

die hoofde van skole en hul personeel wat as toetsafnemers opgetree het;

die skooldielkundiges van die Sielkundige en Voorligtingsdiens van die verskillende onderwysdepartemente wat verantwoordelik was vir die opleiding van die toetsafnemers;

die leerlinge wat as respondentte opgetree het; en

lede van die ad hoc-komitee wat met die beplanning van die projek behulpsaam was, naamlik:

Dr. J.D. Venter (Voorsitter) Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing

Prof. T.L. de Koning Randse Afrikaanse Universiteit

Dr. I.Z. Engelbrecht Departement van Nasionale Opvoeding

Prof. D. Joubert Universiteit van Stellenbosch

Mnr. P.W. Mans	Natalse Onderwysdepartement
Prof. N.J. Mentz	Transvaalse Onderwysdepartement
Mnr. B. Olivier	Onderwysdepartement, Kaap die Goeie Hoop
Mnr. D.J.L. Pretorius	SAUK
Mnr. F. Swanepoel	OVS-Onderwysdepartement
Mnr. G. Yssel	SAUK
Dr. D.P. Conradie	Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienvorsing.
Dr. P.C.J. Jordaan	Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienvorsing
Dr. C.R. Liebenberg	Suid-Afrikaanse Instituut vir Opvoedkundige Navorsing
Mev. E.M. Madge	Suid-Afrikaanse Instituut vir Psigologiese en Psigometriese Navorsing
Dr. W.L. Roos	Suid-Afrikaanse Instituut vir Mannekrag Navorsing
Mnr. A.R. van den Berg	Suid-Afrikaanse Instituut vir Psigologiese en Psigometriese Navorsing

Prof. D.J. Stoker van die Suid-Afrikaanse Instituut vir Statistiese Navorsing was behulpsaam met die statistiese ontleding van die data en die redaksionele werk is gedoen deur die RGN se Buro vir Ondersteunde Navorsingsdienste.

INHOUDSOPGawe

BLADSY

SUMMARY/OPSOMMING	xii

HOOFSTUK

1	INLEIDING EN ACTERGROND	1
1.1	INLEIDING	1
1.2	ENKELE ASPEKTE VAN TELEVISIE AS MASSAKOMMUNIKASIEMEDIUM	3
1.3	DIE KIND AS TELEVISIEKYKER	5
2	TELEVISIE EN BELANGSTELLING	6
2.1	BELANGSTELLING: BEGRIPSONSKRYWING	6
2.2	KONSTANTHEID VAN BELANGSTELLINGS	8
2.3	BELANGSTELLINGS VAN DIE KIND EN SY BEROEPSKEUSE	9
2.4	DIE VOORSTELLING VAN DIE BEROEPSWêRELD OP TELEVISIE	10
3	ENKELE ONDERSOEKE WAT IN DIE BUITELAND OOR DIE INVLOED VAN TELEVISIE OP BELANGSTELLINGS ONDERNEEM IS	15
3.1	ONDERSOEK IN DIE VSA	15
3.2	ONDERSOEK IN JAPAN	15
3.3	ONDERSOEK IN ENGELAND	16

INHOUDSOPGawe (vervolg)

	BLADSY
4 PROBLEEMSTELLING, DOEL EN HIPOTESE	18
4.1 PROBLEEMSTELLING	18
4.2 DOEL MET DIE ONDERSOEK	19
4.3 HIPOTESE	19
5 METODOLOGIE	20
5.1 ACTERGROND	20
5.2 MEETINSTRUMENTE	20
5.2.1 <u>Enkele opmerkings oor die meting van belangstellings</u>	21
5.2.1 (a) <u>Die 19-Veld-Belangstellingsvraelys (19-VBV)</u>	21
5.2.1 (b) <u>Biografiese Vraelys</u>	26
5.2.1 (c) <u>Televisievraelys</u>	28
5.3 EKSPERIMENTELE ONTWERP	28
5.3.1 <u>Breë tendensstudie</u>	29
5.3.1 (a) <u>Steekproewe</u>	29
5.3.1 (b) <u>Metode van ondersoek by die breë tendensstudie</u>	29
5.3.2 <u>Effekstudie</u>	36

INHOUDSOPGAWE (vervolg)

BLADSY

5.3.2	(a) <u>Problematiek aangaande die vasstelling van die invloed van televisie</u>	36
5.3.2	(b) <u>Die ondersoekgroep</u>	38
5.3.2	(c) <u>Afparing</u>	39
5.3.2	(d) <u>Metode van ondersoek by die effekstudie</u>	46
6	BESPREKING EN INTERPRETASIE VAN DIE RESULTATE	48
6.1	DIE BREË TENDENSSTUDIE	48
6.2	DIE EFFEKTUDIE	66
6.2.1	<u>Velde waarin die belangstelling verander (toegeneem) het:</u>	66
6.2.1	(a) <u>Prakties-Vroulik (Veld 13)</u>	79
6.2.1	(b) <u>Regte (Veld 14)</u>	82
6.2.2	<u>Veld waarin die belangstelling verander (afgeneem) het:</u>	83
	<u>Welsynwerk (Veld 3)</u>	83
7	SAMEVATTING, AANBEVELINGS EN SLOT	87
7.1	DOEL	87
7.2	METODOLOGIE	87
7.2.1	<u>Breë Tendensstudie</u>	87

INHOUDSOPGAVE (vervolg)

	BLADSY
7.2.2 <u>Effekstudie</u>	88
7.3 BEVINDINGS	90
7.4 AANBEVELINGS EN SLOT	91
SYNOPSIS, RECOMMENDATIONS AND CONCLUSION	92
BIBLIOGRAFIE	96

TABELLE

BLADSY

5.1	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	30
5.2	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1975 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	31
5.3	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1977 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	32
5.4	STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1978 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET	33
5.5	SAMESTELLING VAN DIE 1974/1977- AFGEPAARDE GROEPE	42
5.6	SAMESTELLING VAN DIE 1974/1978- AFGEPAARDE GROEPE	43
5.7	SAMESTELLING VAN DIE 1975/1977- AFGEPAARDE GROEPE	44
5.8	SAMESTELLING VAN DIE 1975/1978- AFGEPAARDE GROEPE	45
6.1	KORRELASIES TUSSEN DIE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE EN DIE JARE WAARIN DIE OPNAMES GEDOEN IS	50
6.2	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A ₁) EN DIE VOOR-TELEVISIE= GROEP (C ₁) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	67

TABELLE (vervolg)

BLADSY

6.3	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV- VERSKILTELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B ₁) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₁) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	68
6.4	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D ₁) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E ₁) VIR DIE 1974/1977-AFPARING	69
6.5	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV- TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A ₂) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₂) VIR DIE 1974/1978- AFPARING	70
6.6	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV- TELLINGS VAN DIE LICTE KYKERS (B ₂) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₂) VIR DIE 1974/1978- AFPARING	71
6.7	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D ₂) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E ₂) VIR DIE 1974/ 1978-AFPARING	72
6.8	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV- TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A ₃) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₃) VIR DIE 1975/1977- AFPARING	73

TABELLE (vervolg)

BLADSY

6.9	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B ₃) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₃) VIR DIE 1975/1977-AFPARING	74
6.10	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D ₃) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E ₃) VIR DIE 1975/1977-AFPARING	75
6.11	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A ₄) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₄) VIR DIE 1975/1978-AFPARING	76
6.12	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B ₄) EN DIE VOOR-TELEVISIEGROEP (C ₄) VIR DIE 1975/1978-AFPARING	77
6.13	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D ₄) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E ₄) VIR DIE 1974/1978-AFPARING	78

FIGURE

BLADSY

6.1	19-VBV-PROFIELE VAN VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE	49
6.2	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 1: BEELDENDE KUNSTE	53
6.3	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 2: KLERKLIK	53
6.4	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 3: WELSYNWERK	54
6.5	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 4: NATUUR	54
6.6	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 5: UITVOERENDE KUNSTE	55
6.7	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 6: WETENSKAP	55
6.8	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 7: HISTORIES	56

FIGURE (vervolg)

BLADSY

6.9	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 8: OPENBARE OPTREDE	56
6.10	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 9: NUMERIES	57
6.11	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 10: GESELLIGHEID	57
6.12	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 11: KREATIEWE DENKE	58
6.13	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 12: RONDREIS	58
6.14	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 13: PRAKTIES-VROULIK	59
6.15	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 14: REGTE	59
6.16	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 15: SPORT	60

FIGURE (vervolg)

BLADSY

6.17	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 16: TAAL	60
6.18	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 17: DIENS	61
6.19	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 18: PRAKTIES-MANLIK	61
6.20	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 19: BESIGHEID	62
6.21	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 20: WERK/STOKPERDJIE	62
6.22	GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 21: AKTIEF/PASSIEF	62
6.23	VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERI- MENTELE VERSKILTELLINGS EN DIE KONTROLE VERSKIL= 80 TELLINGS VIR DIE 1974/1977-AFPARING	

FIGURE (vervolg)

BLADSY

- 6.24 VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE
EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS EN DIE 81
KONTROLE VERSKILTELLINGS VIR DIE 1975/1977-
AFPARING
- 6.25 VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE
EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS EN DIE 85
KONTROLE VERSKILTELLINGS VIR DIE 1974/1978-
AFPARING
- 6.26 VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE
EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS EN DIE 86
KONTROLE VERSKILTELLINGS VIR DIE 1975/1978-
AFPARING

SUMMARY

In this investigation, which forms part of a larger project being carried out by the HSRC to determine the effect of television on school-going young people, a study is made of the effect of this mass communication medium on the interest patterns of Standard Ten pupils. These pupils were first tested in 1974 and 1975 (before the introduction of television) and again in 1977 and 1978 (after television had been introduced). Pupils who do not watch television at all or for less than an hour a day on week-days and during week-ends (light viewers) were matched with a pre-television group as well as with a group that watch television for at least an hour a day on week-days and during the week-ends (heavy viewers). Differences between the mean raw scores obtained by heavy and light viewers including the pre-television group with regard to the 19 Field Interest Inventory have indicated that television has an effect on certain fields of interest of the matched groups. Television has apparently increased pupils' interest in practical female activities and in law, whereas their interest in social work has decreased. Some possible explanations for this phenomenon are offered.

OPSOMMING

In hierdie ondersoek, wat deel vorm van 'n groter projek wat deur die RGN onderneem word om die invloed van televisie op die skoolgaande jeug vas te stel, word die invloed van hierdie massakommunikasiemedium op die belangstellingspatrone van standerd tien-leerlinge bestudeer. Hierdie leerlinge is in 1974 en 1975 (voor die instelling van televisie) en in 1977 en 1978 (ná die

instelling van televisie) getoets. Leerlinge wat glad nie, of minder as 'n uur per dag in die week en oor naweke televisie kyk (ligte kykers), is afgepaar met 'n voor-televisiegroep, asook met 'n groep wat een uur of langer per dag in die week en oor naweke televisie kyk (strawwe kykers). Verskille tussen die gemiddelde roupunttellings ten opsigte van die 19-Veld-Belangstellingsvraelys wat strawwe en ligte kykers, met inbegrepe van die voortelevisiegroep behaal het, dui daarop dat televisie 'n invloed het op sekere belangstellingsvelde van die afgepaarde groepe. Televisie het skynbaar leerlinge se belangstelling in prakties-vroulike aktiwiteite en in regte versterk, en in welsynwerk verswak. Enkele moontlike verklarings vir die bevindings word aangebied.

HOOFSTUK 1

INLEIDING EN AGTERGROND

1.1 INLEIDING

Op aanbeveling van die Kommissie van Ondersoek insake Aangeleenthede betreffende Televisie, onderneem die Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienavorsing van die RGN, in samewerking met die SAUK en die verskillende onderwysdepartemente, 'n omvattende ondersoek om die invloed van televisie op die skoolgaande jeug te bestudeer.

In Mei 1975 het die SAUK met die eerste toets-televisie-uitsendings begin, en op 5 Januarie 1976 het die amptelike uitsendings 'n aanvang geneem. Met die gegewens wat gedurende 1974, 1975, 1977 en 1978 onder leerlinge in provinsiale skole ingesamel is, is dit moontlik om die invloed van televisie ten opsigte van 'n verskeidenheid aspekte, onder andere die belangstellingspatrone van skoolgaande kinders, te ondersoek.

Televisie het as massakommunikasiemedium, potensieel 'n groot invloed op die mens (Van Vuuren, 1979). Hierdie invloed is waarskynlik nog groter op die kind, omdat die kind nog nie die gevestigdheid en konstantheid van voorkeure, waardes, norme en belangstellings van die volwassene het nie. Die kind kom in sy leefwêreld met allerlei maatskaplike verskynsels in aanraking, en deur middel van die massakommunikasiimedia, waaronder televisie, die radio, films en lektuur, belewe hy 'n groot deel van die samelewingsgebeure (Pasques, 1976). Roberts (in Pool en Schramm, eds., 1973) sê:

"Childhood is a period of information seeking, during which the child learns what to expect from the world, , and what the world expects of him" (p. 174).

Suid-Afrikaners het televisie in hulle leefwêreld ontvang, spesiale ruimte en tyd daarvoor ingeruim, hul meubels daarby aangepas, eetgewoontes verander, spesiale televisiestoele en -skinkborde aangekoop, en het selfs spesiale televisiekamers laat aanbou. Dit blyk uit die resultate van die RGN se 1978-opname wat onder standerd tien-leerlinge gedoen is, dat 9,86% van die respondenten wat gereeld televisie kyk, gemeld het dat hulle 'n spesiale televisiekamer besit.. Hierbenewens het 85,24% in 'n sit- of woonkamer televisie gekyk, 1,73 % in 'n slaapkamer en 1,51% in 'n eetkamer. Bykans 76% van die televisiekykers het voorts aangetoon dat hulle eet terwyl hulle televisiekyk.

'n Betreklik hoë verwagting is in die RSA aan televisie as ontspanningsmedium gestel. Conradie (1975) het in 'n voor-televsie-opname bevind dat 33,04% van die respondenten in 'n steekproef van volwasse Blanke (N = 2 500) te kenne gegee het dat vermaak- of ontspanningsprogramme die belangrikste rede sou wees waarom hulle graag televisie sou wou kyk. In hierdie verband is dit ook interessant om daarop te let dat Du Toit en Nel (1975) van mening was dat dit hoofsaaklik ontspanningsaktiwiteite sou wees, wat deur televisiekyk verlang sou word.

Behalwe 'n ontspanningsfunksie, het televisie ook die eienskap van 'n potensiële kennisbron. Televisie kan die kyker bekendstel aan inligting wat buite sy ervaring strek, en sy belangstelling in hierdie nuwigheid stimuleer. Hierbenewens kan dit ook bestaande belangstellings versterk, deurdat dit kennis oor reeds bekende onderwerpe verbreed (Himmelweit, Oppenheim en Vince, 1958 en Du Toit en Nel, 1975). Conradie (1975) het in 'n voor-televisie-opname wat in die RSA onderneem is, bevind dat 73,92% van die respondentie die verwagting gekoester het dat televisie die vermoë sou hê om nuwe belangstellings te wek.

1.2 ENKELE ASPEKTE VAN TELEVISIE AS MASSAKOMMUNIKASIEMEDIUM

Televisie moes al die skuld vir allerlei aanklagte dra, onder andere dat dit as massakommunikasiemedium bevooroordeeld, te liberaal, te konserwatief of selfs 'n berower van die mens se individualiteit is. Iewers tussen hierdie bespiegelinge moet die waarheid gesoek word (Bittner, 1977).

Die tegniese ontwikkeling van televisie het tot gevolg gehad dat die trefwydte van hierdie massakommunikasiemedium haas geen beperkinge meer het nie. Deur middel van satellietverbindings kan uitsendings direk van een land, een kultuur, een ideologie, na 'n ander oorgedra word.

Die Franse fisikus Alexandre Edmond Becquerel het in 1839 reeds sekere elektrochemiese eienskappe van lig

waargeneem. In 1884 het die Duitser Paul Nipkow 'n metode ontwikkel om 'n beeld deur middel van 'n reeks spiraalgerangskikte openinge op 'n draaiende skyf oor te dra na 'n soortgelyke skyf, en dan na 'n ontvanger te projekteer (Bittner, 1977). In 1923 het die Rus V.K. Zworykin 'n eenvoudige televisiekamera ontwerp, wat die illusie van beweging kon reflekter, terwyl die Suid-Afrikaansgebore Brit John L. Baird in 1926 die eerste volledige televisiestel gebou het (Van Vuuren, 1979).

Die jaar 1927 sal onthou word as 'n historiese hoogtepunt op die gebied van massakommunikasie toe die eerste langafstandtelevisieuitsending gebeeldsend is.

Sedertdien is televisiekameras, -ontvangstelle en -tegnieke fenomenaal verbeter en gemoderniseer.

Hierdie effektiewe kommunikasiemedium het die afgelopen paar dekades soveel veld gewen, dat dit vandag feitlik as 'n huishoudelike noodsaklikheid beskou word. In die VSA is daar byvoorbeeld teen 1949 een miljoen televisiestelle verkoop, in 1951 tien miljoen en in 1960 meer as vyftig miljoen (Van Vuuren, 1979). In die RSA is daar in die bestek van twee en 'n half jaar, meer as een miljoen televisielisensies deur die Poskantoor uitgereik (SAUK, 1980).

1.3 DIE KIND AS TELEVISIEKYKER

Televisie het dié kenmerk dat dit die kind op 'n baie jonger ouderdom as enige ander massakommunikasiemedium van mense en dinge buite sy leefwêreld bewus maak.

Die jong kind neem reeds lig, kleure en beweging op die televisieskerm waar, lank voordat hy taal of skrif kan begryp. Schramm (1960) en Himmelweit, Oppenheim en Vince (1958), wat onderskeidelik studies in die VSA en Engeland onderneem het, het bevind dat kinders tussen die ouderdomme van drie tot sestien jaar, meer tyd aan televisiekyk bestee as aan skoolgaan, trouens, die kind bestee gemiddeld ongeveer een sesde van die tyd waarin hy wakker is, aan televisiekyk, en dit is meer tyd as wat hy aan enige ander enkele aktiwiteit, behalwe slaap, bestee. Postman (1979) en ook Howe (1977) beweer dat die gemiddelde Amerikaanse kind vanaf die ouderdom vyf jaar tot agtien jaar, ongeveer 15 000 uur televisiekyk en 11 600 uur skoolgaan. Hiervolgens word dus ongeveer 30% meer tyd aan televisiekyk bestee as aan skoolgaan. Die RGN het by 'n groep standerd tien-leerlinge in 1978 ($N = 1\ 382$) gevind dat hulle gedurende weeksdae (Maandag tot Donderdag gedurende skoolkwartale) gemiddeld 1,6 uur per dag televisie gekyk het, en gemiddeld 2,8 uur per dag oor naweke. Dit kom neer op 'n gemiddelde syfer van 14,8 uur per week. Howe (1977) waarsku egter dat die syfers oor die gemiddelde aantal ure wat kinders aan televisie blootgestel is, niks sê van die individuele kind nie.

HOOFSTUK 2

TELEVISIE EN BELANGSTELLING

2.1 BELANGSTELLING: BEGRIP SOMSKRYWING

Die woord "belangstelling" is afgelei van die Latynse woorde inter (tussen) en esse (daarby te wees) (Engels: Interest) (Kriel, 1952). Belangstelling beteken dus om eksistensieel by iets betrokke te wees, deur dit binne te dring of te betree.

Kriel (1952) definieer belangstelling as 'n bepaalde psigiese toestand van die persoonlikheid waarin daar 'n neiging, strewing of dryfkrag na 'n voorwerp, saak of ideaal is, wat vir die persoon van waarde is. Dié waardebepaling geskied hoofsaaklik deur die gevoel, en belangstelling kan dus gesien word as 'n persoonlikheidshandeling, waardeur die hele persoonlikheid in die rigting van 'n bepaalde waardegebied neig. Volgens Kriel is kennis 'n voorvereiste vir belangstelling omdat die mens onverskillig staan teenoor die onbekende, maar sodra iemand kennis van 'n saak dra, raak dit sy belangstelling, en namate hy meer daarmee vertroud raak, raak hy "warmer" daarvoor.

Verskeie ander definisies word in die literatuur aangetref, en word goed verteenwoordig deur die definisie van Guilford (1959): "An interest may be defined as an individual's generalized behaviour tendency to be

attracted to a certain class of activities. The term 'attraction' signifies that the individual gives attention to, seeks out, goes toward, or strives to obtain something that has potential value to him" (p. 205).

Omdat die meeste definisies van belangstelling gegrond is op aktiwiteit, word die definisie van Alberts (1969) as werksdefinisie in hierdie ondersoek gebruik:

"Belangstelling is 'n relatief konstante positiewe of negatiewe gerigtheid teenoor 'n bepaalde aktiwiteit, en is gebaseer op die hele (totale) persoonlikheid"

(p. 18). Alberts (1969) en Lindhard en Conradie (1974) maak verder die stelling dat belangstelling direk saamhang met die bevrediging van 'n mens se behoeftes.

Sekere aktiwiteit word dan ook beoefen ten einde hierdie behoeftes te bevredig, en hieruit ontstaan 'n sekere gerigtheid teenoor hierdie aktiwiteit, wat dan as belangstelling beskou word. Joubert (1964) wys daarop dat die handelinge van die jeugdige sterk deur sy belangstellings gerig word.

Dit blyk ook uit die omskrywings van belangstelling dat 'n persoon se gerigtheid of ingesteldheid ten opsigte van 'n voorwerp of 'n saak, en die aktiwiteit wat hy daaraan sal toewy, die intensiteit van sy belangstelling daarin bepaal.

2.2 KONSTANTHEID VAN BELANGSTELLINGS

Die vraag ontstaan of belangstellings van die kind dieselfde bly soos hy opgroei, en of dit aan veranderings onderhewig is. In 'n ondersoek onder hoëskoolseuns het Arnoldi (soos aangehaal deur Nel en Sonnekus, 1959) bevind dat dié seuns se belangstellings oor 'n periode van twee tot drie jaar betreklik konstant gebly het. Die ondersoek is gedoen op beide Afrikaans- en Engels-sprekende seuns. 'n Verdere afleiding wat Arnoldi gemaak het, is dat die hoofbelangstellings van hoëskoolseuns redelik gevestig is, of dat dit min verander namate hulle opgroei.

Fryer (1931) het bevind dat die belangstellingspatrone van die laerskoolkind nog baie onstabiel is, en Strong (soos aangehaal deur Alberts, 1969) het vasgestel dat twee derdes van veranderinge in belangstellings tussen die ouderdomme $15\frac{1}{2}$ tot $18\frac{1}{2}$ jaar, en een derde tussen die ouderdomme $18\frac{1}{2}$ tot $25\frac{1}{2}$ jaar voorkom. Hy kom tot die gevolgtrekking dat die belangstellingspatrone van die meeste mense op agtienjarige ouderdom relatief goed gevestig is. Wanneer kinders ouer word, raak hul denkwyses meer objektief. Dit word deur Noble (1975) toegeskryf aan die feit dat hoe ouer 'n kind word, hoe meer ankerpunte het hy in sy leefwêreld wat hom in staat stel om dinge relatief tot mekaar te vergelyk.

2.3 BELANGSTELLINGS VAN DIE KIND EN SY BEROEPSKEUSE

Naas die keuse van 'n huweliksmaat, is die keuse van 'n beroep sekerlik een van die belangrikste keuses wat die mens moet maak (Van Schalkwyk, 1975). Wanneer 'n mens voor 'n beroepskeuse te staan kom, speel belangstellings 'n wesenlike rol (kyk ook Arnoldi, soos aangehaal deur Alberts, 1969).

Hoewel belangstelling 'n belangrike determinant by beroepskeuse is, is dit nodig om in gedagte te hou dat dit nie die enigste is nie; intelligensie, aanleg en ander persoonlikheidsaspekte wat die geheelstruktuur van die persoonlikheid vorm, is ook bydraende faktore by die beroepskeuse van die kind (Alberts, 1969).

Super (1957) stem hiermee saam, en hy beskou beroepskeuse, wat onder andere op belangstelling gebaseer is, as 'n ontwikkelingsverloop, eerder as 'n tydsgebonde handeling. Persoonlikheidsontwikkeling impliseer dus ook belangstellingsontwikkeling, en belangstellings verander soos die aktiwiteite van die individuele persoon verander. Strong (soos aangehaal deur Alberts, 1969) beweer voorts dat ontwikkeling van beroepsbelangstelling ook gepaard gaan met kennis van beroepe. Hoe beter 'n leerling ingelig is betreffende die beroepswêreld, en hoe sekerder hy is wat sy eie belangstellings is, hoe groter is sy potensialiteit om sy volle wordingsmoontlikheid as volwassene later in die gemeenskap te kan bereik.

Hiervolgens wil dit voorkom dat dit nie alleen van groot belang is dat leerlinge, veral in die senior sekondêre fase (standerd agt, - nege en - tien) 'n duidelike omlyning van hul eie belangstellings behoort te hê nie (Nel en Sonnekus, 1959), maar dat hulle ook deeglik kennis dra van die beroepswêreld.

2.4 DIE VOORSTELLING VAN DIE BEROEPSWÊRELD OP TELEVISIE

Volgens verskeie outeurs (Liebert, Neale en Davidson, 1973, pp. 20-21, Himmelweit, Oppenheim en Vince, 1958, p. 83, De Fleur, 1964, p. 73) het televisie die potensiaal om die kind se kennis van die beroepswêreld aansienlik uit te brei, wat sy belangstelling hierin kan stimuleer, en uiteindelik ook 'n inslag kan vind in sy beroepskeuse (Werner, 1971).

Die vraag ontstaan egter hoe vertoon die beroepswêreld waarmee die kind deur middel van televisie kennis maak, en hoe vergelyk dit met die realiteit? De Fleur (1964) het in 'n ondersoek in die VSA bevind dat 29,3 % van programmaanbiedings wat een of meer voorstellings van 'n beroep insluit, beroepe is wat op regs- of wetstoepassing betrekking het. Die naaste aan hierdie persentasie was beroepe van mense in die vermaaklikheidswêreld (9,9 %). Hierdie voorstelling van die beroepswêreld op televisie het radikaal verskil van die werklike beroepswêreld in die staat Indiana, waar die ondersoek gedoen is (p. 63).

Behalwe dat daar 'n wanbalans tussen die kwantitatiewe samestelling van die beroepswêreld op televisie en in die werklikheid bestaan, is die stereotiepe milieu waarin televisiekarakters hulle beroepe beoefen, ook misleidend, volgens De Fleur se bevindings. Huisbediendes werk byvoorbeeld gewoonlik in luksueuse omstandighede. Die televisiekyker, veral die kind, mag die indruk kry dat huisbediendes altyd in sulke welgestelde omstandighede aangetref word, en dan mag daar later 'n assosiasie tussen huisbediendes en 'n hoë sosio-ekonomiese status gevorm word. Prokureurs en advokate is ook deurgaans in baie welgestelde omstandighede voorgestel (p. 66).

'n Verdere wanbalans kom volgens De Fleur voor in die stereotiepe wyse waarop mag ("power") aan die beoefenaars van sekere beroepe toegeken word. Na die oordeel van 'n groep kinders wat hy in 'n ondersoek betrek het, is die meeste mag toegeken aan plaasbestuurders, plaaseienaars en regters, terwyl die minste mag toegeken is aan militêre personeel (p. 70).

De Fleur onderskei ook 'n volgende wanvoorstelling van die reële beroepswêreld, deurdat sekere stereotiepe karakterienskappe by sekere beroepe in televisieprogramme in sy ondersoek aangetref is: Dokters, predikante, prokureurs, onderwysers en direkteure word nie net stereotiep welgesteld, sosiaal aangepas en intelligent voorgestel nie, maar ook deurgaans fisiek aantreklik. Prokureurs is ook gewoonlik briljant en

oorspronklik, kunstenaars opvlieënd, temperamenteel en eksentriek, polisie-amptenare gehard en dikwels brutal, speurders vindingryk en ooglopend meer suksesvol as die polisie, verpleegsters koud en onpersoonlik, joernaliste gevoëelloos en ongenaakbaar, terwyl vrugmotor- en huur-motorbestuurders meestal grof en aggressief vertoon (pp. 67-69).

Dikwels word daar ook (volgens De Fleur, 1964) van atipiese gedrag of situasies gebruik gemaak om dramatiese effekte op televisie te verkry: 'n Bankkassier wat heeldag sit en geld tel, sal 'n vaal, oninteressante indruk skep, terwyl 'n atipiese situasie soos 'n bank-roof, dieselfde bankkassier as avontuurlik en dapper sal laat voorkom. Vir dieselfde rede sal 'n klein vrugmotorbestuurder met 'n knybrilletjie min dramatiese trefkrag hê, terwyl 'n growwe, bonkige reus meer effektief agter die stuurwiel van 'n groot vrugmotor vertoon (p. 72).

Hierdie ondersoek van De Fleur in die VSA het dus die voorstelling van die beroepswêreld in Amerikaanse televisieprogramme as selektief, onrealisties, stereotiep, misleidend en dikwels atipies bevind. Hoewel die televisiediens in die RSA geensins vergelykbaar is met dié in die VSA nie, is ongeveer die helfte van die programme wat tydens hierdie ondersoek vertoon is, tóg van Amerikaanse, Engelse, Duitse of Franse oorsprong (SAUK, 1980). Die moontlike wanvoorstelling van die struktuur van die beroepswêreld op

televisie, soos deur De Fleur in die VSA bevind, kan moontlik ook in 'n mate in die RSA van toepassing wees. Die doel van televisie is sekerlik nie om 'n identiese weerspieëeling van die realiteit aan te bied nie, maar die kind mag die indruk kry dat daar meer diepseeduikers is as fabriekswerkers, meer helikopter-vlieëniers of nagklubsangeresse as winkelklerke, en hierdie wanvoorstelling kan sulke subtiele invloede op die kind uitoefen, dat dit buite die meetbare vermoëns van moderne navorsingsmetodes kan lê (Bittner, 1977).

'n Verdere vraag wat in hierdie verband ontstaan, is in watter mate kinders in staat is om tussen fantasie en realiteit te onderskei. Howe (1977) meen dat: "A major concern is that children may believe what they see on television to be an accurate guide to reality, when it is not" (p. 32). Volgens Noble (1975) blyk dat die meeste negejarige kinders nie 'n televisieprogram aan relatiewe standaarde kan meet nie. Die tienjarige kind maak ook nog grootliks op 'n subjektiewe wyse waarnemings, en dink dikwels dat karakters wat in 'n televisieprogram of 'n film uitgebeeld word, altyd op hierdie stereotiepe wyse sal optree. Noble sê voorts dat dit op twaalfjarige ouderdom vir die meeste kinders al moontlik is om hulself van 'n televisie- of film-karakter te distansieer, en deur middel van relatiewe standaarde die optrede van die karakter(s) kritis te beoordeel. Hierdie kinders kan dus al onderskei tussen fantasie en realiteit. Dertienjariges kan volgens

Noble, reeds sekere samelewingsnorme toepas ten einde te bepaal wat reg of verkeerd is in 'n televisieprogram. Kinders in hulle laat-adolessente jare (ongeveer agtienjarige ouderdom) behoort dus funksioneel tussen fantasie en die werklikheid te kan onderskei.

Alhoewel die ouer kind tussen fantasie en realiteit kan onderskei, moet die sogenaamde "sleeper effect" nie uit die oog verloor word nie: " ... with the passage of time, the identity of the communicator becomes less salient than the content of the communication" (Krech, et al. 1962, p. 232). 'n Kind kan byvoorbeeld kennis verkry van hofverrigtinge na aanleiding van 'n televisieprogram(me) waarna hy gekyk het, en later weer hierdie kennis aktualiseer, hoewel hy nie kan onthou waar hy dit verkry het nie.

Samevattend kan gesê word dat televisie 'n belangrike bron van beroepskennis vir die kind is, maar dat beroepe dikwels op 'n stereotiepe wyse uitgebeeld word. Hierbenewens moet ook in ag geneem word dat die kind, en veral die jong kind, nie altyd tussen fantasie- en realiteitsprogramme kan onderskei nie.

HOOFTUK 3

ENKELE ONDERSOEKE WAT IN DIE BUITELAND OOR DIE INVLOED VAN TELEVISIE OP BELANGSTELLINGS ONDERNEEM IS

Verskeie navorsers en navorsingsinstansies in die buiteland (byvoorbeeld Himmelweit, Oppenheim en Vince, 1958; Schramm, Lyle en Parker, 1961; Liebert, Neale en Davidson, 1973; Furu, 1962 en Werner, 1971) het ondersoeke onderneem om die invloed van televisie op kinders te bestudeer. In hierdie ondersoeke is egter min aandag gegee aan die uitwerking van televisie op belangstellings. Enkele van die bevindings word vervolgens gegee.

3.1 ONDERSOEK IN DIE VSA

Schramm, Lyle en Parker (1961) het bevind dat televisie waarskynlik effektiewer is in die stimulering van nuwe belangstellings en die versterking van bestaande belangstellings, as wat dit kinders tot nuwe aktiwiteite of kreatiwiteit aanspoor.

3.2 ONDERSOEK IN JAPAN

Furu (1962) het in 'n uitgebreide ondersoek in Japan bevind dat televisie moontlik 'n stimulerende invloed op kinders se belangstelling in populêre vermaak kan hê. Hy het ook bevind dat sekere aktiwiteite, byvoorbeeld lees en huiswerk, gedeeltelik deur televisiekijk verplaas is, maar dat die tyd wat bestee word aan kreatiewe

en sosiale belangstellings, nie deur televisie beïnvloed is nie (p. 16). Furu is egter versigtig in sy uitspraak oor die effek van televisie, omdat hy van mening is dat baie ander faktore, behalwe televisie, 'n invloed op die kind mag hê.

3.3 ONDERSOEK IN ENGELAND

Himmelweit, Oppenheim en Vince (1958) het 'n ondersoek na die invloed van televisie op die belangstellings van kinders in Engeland gedoen. Volgens hierdie outeurs was die aanvanklike verwagting van die BBC dat televisie nuwe belangstellings by kinders sou stimuleer (p. v). Die bevindings waartoe hulle gekom het, is dat televisie (met die uitsondering van "broadening taste in reading") nie eintlik ("not markedly") die kulturele, intellekturele of kreatiewe belangstellings van die ondersoekgroep gestimuleer het nie.

Televisie het egter ook nie die kind se belangstellings vernou nie, en het hom ook nie passief ingestel ten opsigte van bestaande belangstellings nie. Daar is egter aanduidings gevind dat televisie in sommige gevalle, kinders se belangstelling in aktiwiteite soos besoek aan museums gestimuleer het. Dit word egter duidelik gestel dat 'n nuwe belangstelling so spoedig moontlik met aktiwiteite opgevolg moet word, anders verflou die belangstelling (p. 299). Himmelweit, Oppenheim en Vince (1958) stel dan ook voor dat verdere navorsing gedoen behoort te word oor die wyse

waarop gestimuleerde belangstellings in belangstellings-
aktiwiteit omgesit kan word. Hulle sluit die hoofstuk
oor "Cultural Interests" soos volg af: "Altogether
it is evident that much more effort will be required
on the part of research workers, producers, parents and
other members of the community, before the potentially
stimulating capacities of television are likely to be
turned by child viewers to their own cultural advantages"
(p. 299)..

HOOFTUK 4

PROBLEEMSTELLING, DOEL EN HIPOTESE

4.1 PROBLEEMSTELLING

Uit die voorafgaande hoofstukke blyk dat daar min navorsing in die buiteland oor die invloed van televisie op die belangstellings van kinders gedoen is. Voorts blyk ook dat daar by die navorsing oor hierdie onderwerp, onder andere die volgende leemtes voorgekom het:

- (a) Gebrek aan suiwer kontrolegroepes, dit wil sê leerlinge wat glad nie televisie kyk nie (vgl. Gerbner, et al., 1978).
- (b) Gebrek aan die gebruik van gestandaardiseerde meetinstrumente.

Afgesien van bovermelde leemtes, is aanduidings tóg in hierdie ondersoek gevind dat televisie wél 'n rol speel by die belangstellings van kinders. Dit moet egter in gedagte gehou word dat die bevindings van buitelandse navorsers, nie sonder meer op die situasie in Suid-Afrika van toepassing gemaak kan word nie. Uitsprake oor, en bevindings ten opsigte van die invloed van televisie, impliseer direkte of indirekte kommentaar op die betrokke samelewning, en is ook ten nouste verbonde met die gemeenskap en kultuur waarbinne televisie as massakommunikasiemedium funksioneer. Suid-Afrika verskil

nie net kultureel van die buiteland nie, maar ons televisiediens het ook 'n eiesoortige karakter '(Du Preez, 1979), en verskil van buitenlandse dienste onder andere ten opsigte van programinhoud, aantal kanale en kyktye.

Suid-Afrika is die laaste Westers-geindustrialiseerde gemeenskap wat televisie ingestel het en 'n unieke navorsingsgeleentheid het hier ontstaan deurdat opnames onder skoolkinders begin kon word vóórdat die uitsending van televisieprogramme 'n aanvang geneem het. Voor- en na-televisionopnames bied 'n besondere geleentheid vir die navorsing om die invloed van televisie op die kind te bestudeer.

4.2 DOEL MET DIE ONDERSOEK

Die doel met die ondersoek is om vas te stel of televisie 'n invloed het op die belangstellingspatrone van standerd tien-leerlinge.

4.3 HIPOTESE

Television het 'n invloed op standerd tien-leerlinge se belangstellingspatrone, soos gemitteer deur die 19-Veld-Belangstellingsvraelys.

HOOFSTUK 5

METODÖLOGIE

5.1 AGTERGROND

Hierdie navorsing vorm deel van die groter projek wat deur die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, in samewerking met die vier provinsiale onderwysdepartemente en die SAUK, onderneem word om die invloed van televisie op die skoolgaande jeug te bestudeer.

Die insameling van die gegewens strek oor 'n termyn van agt jaar (1974 - 1981) en word uitgevoer op leerlinge van standerd drie tot standerd tien. Van die standerd drie- en standerd ses-leerlinge wat by die eerste opname in 1974 ingesluit was, word jaarliks opgevolg totdat hulle matriek bereik (opvolgleerlinge). Vir kontrole-doeleindes word elke jaar ook 'n aantal leerlinge getoets wat nog nie voorheen aan die projek se toetse deelgeneem het nie (kontroleleerlinge). In hierdie ondersoek na die invloed van televisie op standerd tien-leerlinge se belangstellingspatrone, word slegs gebruik gemaak van die kontroleleerlinge.

5.2 MEETINSTRUMENTE

Vir die doel van hierdie ondersoek is van gegewens gebruik gemaak wat met behulp van die 19-Veld-Belangstellingsvraelys, die Biografiese Vraelys en die Televisievraelys

ingewin is. Alvorens meer besonderhede oor hierdie meetinstrumente verskaf word, is dit nodig om enkele opmerkings oor die meting van belangstellings te maak.

5.2.1 Enkele opmerkings oor die meting van belangstellings

Die metodes van meting van belangstellings word deur Kriel (1952) verdeel in subjektiewe en objektiewe metodes. Onder subjektiewe metodes onderskei hy die vraagmetode, waarderingskaal en die vraelys. Die vraagmetode is egter dikwels onbetroubaar, kunsmatig en unrealisties (Anastasi, soos aangehaal deur Alberts, 1969), terwyl die waarderingskaal weer dikwels oordeelfoute tot gevolg het (Alberts, 1969). Onder objektiewe metodes ressorteer Kriel (1952) aktiwiteitsontleding, die prestasie- of informasietoets, die vrye-assosiasie=metode, woord-assosiasieleertoets, materiaal-afleidings=toets, asook ander objektiewe maatstawwe. Van al hierdie metodes beskou Alberts (1969) 'n vraelys as die effektiefste meetinstrument vir belangstellings.

Vir die doeleindes van hierdie studie is besluit om van die vraelys metode gebruik te maak, en by nadere ondersoek het geblyk dat die 19-Veld-Belangstellingsvraelys die geskikste meetinstrument is.

5.2.1 (a) Die 19-Veld-Belangstellingsvraelys (19-VBV)

Die 19-VBV is 'n gestandaardiseerde vraelys van die RGN, en is ontwikkel deur Fouché en Alberts (1971)

vir Suid-Afrikaanse omstandighede. Dit het sy ontstaan gehad uit verskeie ander belangstellingsvraelyste soos die GSZ (18 velde), Kuder Preference Record (10 velde), Strong (11 velde), Thurstone (10 velde), Lee Thorpe (6 velde), Work Interest Index (12 velde), Berufs-Interessen-Test (9 velde) en die CV (12 velde) (Alberts, 1969).

Die 19-VBV is spesifieker ontwerp vir die meting van beroepsbelangstellings van hoërskoolleerlinge in standerd agt, nege en tien, asook vir studente en volwassenes, ten einde hulle in te lig aangaande hul belangstellingsrigtings, sodat 'n sekerder beroepskeuse en/of studierigting gekies kan word. Die vraelys meet 19 breë belangstellingsrigtings of -velde, asook die mate waarin die respondent aktief of passief in die velde belangstel, en ook of sy belangstellings werk- of stokperdjiegerig is.

Die belangstellingsvelde word numeries van 1 tot 19 genommer met veld 20 as werk/stokperdjiegerigheid en veld 21 as aktief/passief-ingesteldheid. Die betroubaarheid (graad van akkuraatheid en konstantheid) van die 19-VBV, wat volgens die halfverdelingsmetode bereken is, is baie hoog (deurgaans hoër as 0,8) (Handleiding vir die 19-Veld-Belangstellingsvraelys, Fouché en Alberts, 1971).

Die veldes meet belangstellingsgerigtheid ten opsigte van die volgende aspekte:

Veld	Meet belangstelling in:
1. Beeldende kunste	Skilder, beeldhou, sketswerk, advertensie-ontwerp en handelskuns
2. Klerklik	Kontrole oor voorrade, tik, liassing en algemene administratiewe kantoorwerk
3. Welsynwerk	Lewering van diens aan hulpbehoewendes soos blindes, dowses, ongehude moeders, bejaardes en minderbevoerige kinders
4. Natuur	Buitenshuise aktiwiteite soos landbou, veeteelt en bosbou
5. Uitvoerende kunste	Musiek, sang, ballet, opera en operette
6. Wetenskap *(Natuurwetenskap)	Fisiiese en biologiese wetenskappe soos chemiese analise, sterrekunde, bakteriologie, kernfisika en geneeskunde

*Natuurwetenskap is moontlik 'n beter benaming vir hierdie veld.

Veld	Meet belangstellings in:
7. Histories	Besoek aan slagvelde, museums, forte en kerke, lees van historiese literatuur, versameling van voorwerpe met antieke waarde
8. Openbare optrede	Toesprake lewer, debatte en politieke pleidooie
9. Numeries	Gebruik van toepassing van getalle, wiskundige berekenings, statistiese verwerking, kosteberekening, ouditering en kontrole
10. Geselligheid	Onthaal van gaste, sosiale byeenkomste, partytjies
11. Kreatiewe denke	Oplos van vraagstukke, logiese en oorspronklike redenasies, skeppende werk, teoretiseer
12. Rondreis	Reisagent, toeriste-oorde besoek, toere
13. Prakties-Vroulik	Huishouding, kleremaak, breiwerk, algemene huishoudelike take

Veld	Meet belangstellings in:
14. Regte	Bestudering en toepassing van wette en regsbeginsels
15. Sport	Atletiek, branderplankry, trampolienspring, swem, krieket of sagtebal; muurbal, duik, bofbal, sokker of netbal, rugby of korfbal, fietsry
16. Taal	Letterkunde, skryf van verhale, artikels, rubriek en opstelle, poësie, taalkunde
17. Diens	Diens aan nie-hulpbehoewende persone soos verrig deur kelners, haarkappers/sters, verkeersbeamptes, lugwaardin of vlugkelner, winkelklerke en kondukteurs
18. Prakties-Manlik	Hantering van gereedskap, praktiese herstelwerk en houtwerk
19. Besigheid	Handelsbelangstellings soos aandelespekulasie, koop en verkoop van artikels, sakeondernemings, eiendomspekulasie

(Aangepas by die Handleiding vir die 19-Veld-Belangstellingsvraelys, Fouché en Alberts, 1971.)

Die minimum en maksimum tellings wat 'n respondent op velde 1 tot 19 kan behaal is 0 en 45 respektiewelik, en 0 en 20 op velde 20 en 21.

5.2.1 (b) Biografiese Vrae

Die Biografiese Vrae is ontwerp deur die Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienavorsing van die RGK ten einde soveel moontlike relevante biografiese gegewens van die respondentte te bekomen. Die volgende vrae is gebruik:

7. Wat wil jy eendag word? ...

(As jy nog nie besluit het nie, skryf: Ek weet nie.)

Die antwoorde van die respondentte op hierdie vraag is soos volg gekategoriseer:

- a. Professionele, tegniese en verwante werker
- b. Administratiewe, uitvoerende en besturende werker
- c. Klerklike werker
- d. Verkoopswerker
- e. Werkers in boerdery, bosbou, vissery, jag
- f. Myn-, steengroefwerker
- g. Vervoer-, en kommunikasiewerker
- h. Vakman, produksiewerker en arbeider
- i. Diens-, sport- en ontspanningswerker

(Hierdie kategorieë is verkry van die Departement van Statistiek). Vir die doel-eindes van hierdie ondersoek is kategorieë a tot d saamgegroepeer as 'n "hoe beroepskeuse", kategorieë e tot i as 'n "lae beroepskeuse", terwyl dié respondente wat nog nie op 'n beroep besluit het nie, as 'n "onsekere beroepskeuse" geklassifiseer is.

9. Merk in watter standerd jy is.

10. Ek is 'n seun/meisie.

11. Watter taal praat jy die meeste by die huis?

53. Toon aan watter vak(ke) jy neem:

Wiskunde	Ja/nee

'n Derde taal, byvoorbeeld Latyn, Duits, Frans, ensovoorts	Ja/Nee

Geskiedenis	Ja/Nee

Aardrykskunde	Ja/Nee

Biologie	Ja/Nee

Natuur-en-Skeikunde	Ja/Nee

5.2.1 (c) Televisievraelys

Hierdie vraelys is deur die RGN se Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienavorsing saamgestel met die doel om 'n aanduiding te verkry van die televisiekgewoontes, programvoorseure, ensovoorts, van die respondent. Die volgende vrae is gebruik:

7. Hoeveel uur per dag kyk jy gewoonlik televisie (Maandae tot Donderdae) gedurende skoolkwartale?
8. Hoeveel uur per dag kyk jy gewoonlik oor naweke televisie (Vrydae tot Sondae) gedurende skoolkwartale?
17. Hoe lank het julle gesin al 'n televisiestel in die huis?

5.3 EKSPERIMENTELE ONTWERP

Die gegewens wat tydens die ondersoek ingesamel is, is op tweeërlei wyses ontleed. In die eerste plek is nagegaan of daar oor die tydperk van 1974 tot 1978 enige veranderinge voorgekom het in die belangstellingspatrone (soos gemeet deur die 19-VBV) van die standerd tien-leerlinge (breë tendensstudie). Hierna is die invloed van televisie op diestelfde belangstellingsvelde ondersoek (effekstudie).

5.3.1 Breë tendensstudie

5.3.1 (a) Steekproewe

Die data wat vir die breë tendensstudie gebruik is, is gedurende 1974, 1975, 1977 en 1978 onder Blanke standerd tien-leerlinge ingesamel tydens omvattende opnames wat in provinsiale skole in die vier provinsies van die RSA gedoen is. Die nodige getalle ten opsigte van die Blanke skoolbevolking wat by die jaarlikse steekproeftrekking gebruik is, is in 1973 op versoek van die Suid-Afrikaanse Instituut vir Kommunikasienavorsing van die RGN, amptelik deur die vier provinsiale onderwysdepartemente voorsien.

Met behulp van hierdie inligting is die steekproewe gestratifiseer volgens streek (stedelike/nie-stedelike ligging van skole wat deur die leerlinge bygewoon is), geslag, taal waarin leerlinge onderrig ontvang en provinsie waarin die skole geleë is (Tabelle 5.1, 5.2, 5.3 en 5.4, waar f die verkreë frekwensies, en f' die verwagte frekwensies is, volgens die onderwysdepartemente se amptelike gegewens).

5.3.1 (b) Metode van ondersoek by die breë tendensstudie

Korrelasies is bereken (vir elke belangstellingsveld afsonderlik) tussen die roupunttellings wat die respondentie op die 19-VBV behaal het, en die jare (1974, 1975, 1977 en 1978) waarin die opnames

TABEL 5.1

STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1974 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET
(N=1 159)

Streek	Geslag	Taal	Provincie	f	Verhouding	f' (benader)	f - f'	$\frac{(f - f')^2}{f}$
Stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	119	0,1043	121	2	0,0331
			OVS	13	0,0114	13	0	0,0000
			Natal	6	0,0071	8	2	0,5000
			Kaap	33	0,0271	31	2	0,1290
		Engels	Tvl	68	0,0679	79	11	1,5316
			OVS	3	0,0029	3	0	0,0000
			Natal	43	0,0322	37	6	0,9730
			Kaap	49	0,0386	45	4	0,3556
	Meisies	Afrikaans	Tvl	119	0,0979	113	6	0,3186
			OVS	17	0,0114	13	4	1,2306
			Natal	6	0,0064	7	1	0,1429
			Kaap	33	0,0271	31	2	0,1290
		Engels	Tvl	66	0,0636	74	8	0,8649
			OVS	2	0,0021	2	0	0,0000
			Natal	37	0,0293	34	3	0,2647
			Kaap	41	0,0379	44	3	0,2045
Nico-stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	101	0,0850	99	2	0,0202
			OVS	33	0,0279	32	1	0,0313
			Natal	13	0,0093	11	2	0,3636
			Kaap	81	0,0607	70	11	1,7286
		Engels	Tvl	2	0,0129	15	13	11,2667
			OVS	0	0,0021	2	2	2,0000
			Natal	11	0,0107	12	1	0,0833
			Kaap	12	0,0114	13	1	0,0769
	Meisies	Afrikaans	Tvl	106	0,0800	93	13	1,8172
			OVS	28	0,0279	32	4	0,5000
			Natal	10	0,0086	10	0	0,0000
			Kaap	80	0,0607	70	10	1,4256
		Engels	Tvl	0	0,0121	14	14	14,0000
			OVS	4	0,0021	2	2	2,0000
			Natal	13	0,0100	12	1	0,0833
			Kaap	10	0,0114	13	3	0,6923

$$p > 0,05$$

$$vg = 31$$

$$\chi^2 = 42,7697$$

TABEL 5.2
STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1975 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET
(N=1 269)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Verhouding -	f* (benader)	/f - f*/	$\frac{(f - f^*)^2}{f^*}$
Stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	119	0,1043	132	13	1,2803
			OVS	17	0,0114	14	3	0,6429
			Natal	9	0,0071	9	0	0,0000
			Kaap	38	0,0271	34	4	0,4706
		Engels	Tvl	82	0,0679	86	4	0,1860
			OVS	2	0,0029	4	2	1,0000
			Natal	38	0,0322	41	3	0,2195
			Kaap	44	0,0386	49	5	0,5102
	Meisies	Afrikaans	Tvl	108	0,0979	124	16	2,0645
			OVS	15	0,0114	14	1	0,0714
			Natal	6	0,0064	8	0	0,0000
			Kaap	32	0,0271	34	2	0,1176
		Engels	Tvl	89	0,0636	81	8	0,7901
			OVS	2	0,0021	3	1	0,3333
			Natal	39	0,0293	37	2	0,1081
			Kaap	47	0,0379	48	1	0,0209
Hle-stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	134	0,0850	106	26	6,2593
			OVS	37	0,0279	35	2	0,1143
			Natal	10	0,0093	12	2	0,3333
			Kaap	85	0,0607	77	8	0,6312
		Engels	Tvl	12	0,0129	16	4	1,0000
			OVS	0	0,0021	3	3	3,0000
			Natal	10	0,0107	14	4	1,1429
			Kaap	16	0,0114	14	2	0,2857
	Meisies	Afrikaans	Tvl	119	0,0800	102	17	2,8333
			OVS	35	0,0279	35	0	0,0000
			Natal	9	0,0086	11	2	0,3636
			Kaap	74	0,0607	77	3	0,1169
		Engels	Tvl	12	0,0121	15	3	0,6000
			OVS	2	0,0021	3	1	0,3333
			Natal	12	0,0100	13	1	0,0769
			Kaap	13	0,0114	14	1	0,0714

p > 0,75
vg = 31

$\chi^2 = 25,1773$

TABEL 5.3
STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1977 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET
(N= 1 075)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Verhouding	f' (benader)	$ f - f' $	$\frac{(f - f')^2}{f'}$
Stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	100	0,1043	112	12	1,2557
			OVS	16	0,0114	12	4	1,3333
			Natal	6	0,0071	8	2	0,5000
			Kaap	32	0,0271	29	3	0,3103
		Engels	Tvl	76	0,0679	73	3	0,1233
			OVS	2	0,0029	3	1	0,3333
			Natal	31	0,0322	35	4	0,4571
			Kaap	43	0,0386	41	2	0,0976
	Netles	Afrikaans	Tvl	100	0,0979	105	5	0,2381
			OVS	11	0,0114	12	1	0,0833
			Natal	7	0,0064	7	0	0,0000
			Kaap	33	0,0271	29	4	0,5517
		Engels	Tvl	58	0,0636	68	10	1,4706
			OVS	2	0,0021	2	0	0,0000
			Natal	28	0,0293	31	3	0,2903
			Kaap	45	0,0379	41	4	0,3902
Nie-stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	104	0,0850	91	13	1,8571
			OVS	30	0,0279	30	0	0,0000
			Natal	12	0,0093	10	2	0,4000
			Kaap	77	0,0607	65	12	2,2154
		Engels	Tvl	15	0,0129	14	1	0,0714
			OVS	3	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	10	0,0107	12	2	0,3333
			Kaap	8	0,0114	12	4	1,3333
	Netles	Afrikaans	Tvl	84	0,0800	86	2	0,0465
			OVS	27	0,0279	30	3	0,3000
			Natal	12	0,0086	9	3	1,0000
			Kaap	70	0,0607	65	5	0,3846
		Engels	Tvl	12	0,0121	13	1	0,0769
			OVS	3	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	9	0,0100	11	2	0,3636
			Kaap	9	0,0114	12	3	0,7500

p > 0,98

vg = 31

$\chi^2 = 17,5969$

TABEL 5.4
STRATIFIKASIE VAN DIE STANDERD TIEN-LEERLINGE VAN 1978 WAT DIE 19-VBV INGEVUL HET
(N= 1 116)

Streek	Geslag	Taal	Provinsie	f	Verhouding	f' (benader)	/f - f'/	$\frac{(f - f')^2}{f}$
Stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	118	0,1043	116	2	0,0345
			OVS	16	0,0114	13	3	0,6923
			Natal	9	0,0071	8	1	0,1250
			Kaap	33	0,0271	30	3	0,3000
		Engels	Tvl	87	0,0679	76	11	1,5921
			OVS	3	0,0029	3	0	0,0000
			Natal	43	0,0322	36	7	1,3611
			Kaap	36	0,0386	43	7	1,1395
	Meisies	Afrikaans	Tvl	113	0,0979	109	4	0,1468
			OVS	14	0,0114	13	1	0,0769
			Natal	8	0,0064	7	1	0,1429
			Kaap	38	0,0271	30	8	2,1333
		Engels	Tvl	80	0,0636	71	9	1,1408
			OVS	3	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	31	0,0293	33	2	0,1212
			Kaap	38	0,0379	42	4	0,3810
Nie-stedelik	Seuns	Afrikaans	Tvl	97	0,0850	95	2	0,0421
			OVS	31	0,0279	31	0	0,0000
			Natal	10	0,0093	10	0	0,0000
			Kaap	48	0,0607	68	20	5,8824
		Engels	Tvl	14	0,0129	14	0	0,0000
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	12	0,0107	12	0	0,0000
			Kaap	12	0,0114	13	1	0,0769
	Meisies	Afrikaans	Tvl	99	0,0800	89	10	1,1236
			OVS	21	0,0279	31	10	3,2256
			Natal	10	0,0086	10	0	0,0000
			Kaap	55	0,0607	68	13	2,4853
		Engels	Tvl	10	0,0121	14	4	1,1429
			OVS	1	0,0021	2	1	0,5000
			Natal	10	0,0100	11	1	0,0909
			Kaap	15	0,0114	13	2	0,3077

p > 0,75

vg = 31

$\chi^2 = 25,2650$

gedoen is, met behulp van Pearson se produkmoment-korrelasieformule:

$$r = \frac{\Sigma XY - \frac{(\Sigma X)(\Sigma Y)}{N}}{\sqrt{\left[\Sigma X^2 - \frac{(\Sigma X)^2}{N}\right]\left[\Sigma Y^2 - \frac{(\Sigma Y)^2}{N}\right]}}$$

waar

r = Pearson se korrelasiekoeffisiënt

ΣX = som van die tellings in die X -verspreiding

ΣY = som van die tellings in die Y -verspreiding

ΣXY = som van die produk van die gepaarde X - en Y -tellings

ΣX^2 = som van die gekwadreerde X -tellings

ΣY^2 = som van die gekwadreerde Y -tellings

N = die aantal gepaarde X - en Y -tellings
(totale aantal respondenten)

(Oosthuizen, 1975, p. 64).

Numeriese waardes is aan die jare waarin die opnames gedoen is, soos volg toegeken:

1974 = 1

1975 = 2

1977 = 4

1978 = 5

Dit moet hier daarop gewys word dat daar in 1976 geen opnames onder standerd tien-leerlinge gedoen is nie.

Die betekenisvolheid van die korrelasies is op 'n 1%-peil van betekenis gestel.

Ten slotte is die gemiddelde tellings wat die respondentе vir elke veld van die 19-VBV behaal het, grafies voorgestel.

5.3.2 Effekstudie

5.3.2 (a) Problematiek aangaande die vasstelling van die invloed van televisie

Navorser is dit eens dat die invloed van televisie op die mens nie maklik vasgestel kan word nie.

Lesser (1974) stel dit só: "Television for children has no recorded history ... and few other experiences pervade and invade our children's lives as deeply, we have little understanding of its effects" (p. 131). Cole (1970) som die meeste navorser se probleem in hierdie verband soos volg op: "No aspect of television is discussed more - or understood less - than its possible effects on children" (p. 498).

Die probleem is skynbaar gesetel in die feit dat die kind hom in 'n komplekse samelewingsituasie bevind, waarin daar 'n groot verskeidenheid appelle tot hom gerig word. Verskeie maatskaplike instellings rig elkeen 'n ander appèl op die kind, en hulle beïnvloed weer mekaar onderling. Om 'n enkele invloed te isolate skep vir die navorser dus probleme.

'n Tweede probleemarea lê opgesluit in die individueliteit van die kind. Omdat die kind uniek is, sal hy ook televisie-inhoude op sy eie, unieke manier assimileer. Uitsprake oor groepe leerlinge is dus moontlik, maar oor die individuele kind kan weinig hieruit afgelei word (vgl. Howe, 1977). Schramm, Lyle en Parker (1961) huldig ook die standpunt dat: "For some children under some conditions, some television is harmful.
For other children the same conditions, or for the same children under other conditions, it may be beneficial. For most children, under most conditions, most television is probably neither particularly harmful nor particularly beneficial"

(p. 1).

Dit blyk uit die voorafgaande dat uitsprake oor die invloed van televisie baie omsigtig gemaak en geïnterpreteer behoort te word. In hierdie ondersoek word van veld-eksperimentele metodes gebruik gemaak. Die geïdentifiseerde steuringsveranderlikes kan in hierdie geval nie so maklik gemanipuleer word soos by laboratorium-eksperimente nie. Dit het egter weer dié voordeel, dat geen kunsmatige laboratoriumtoestande aanwesig is wat die respondenten kan beïnvloed nie (vgl. Gerbner, et al. 1978).

5.3.2 (b) Die ondersoekgroepe

Die ondersoekgroepe in die effekstudie is saamgestel uit respondente wat in die 1974- en 1975-opnames (voor die instelling van televisie) en in die 1977- en 1978-opnames (ná die instelling van televisie) betrek was. Ten einde die "nuutheidseffek" van televisie te kontroleer, is besluit om wat die 1977- en 1978-opnames betref, slegs dié leerlinge te betrek wat aangedui het dat hulle vir minstens drie maande tuis oor 'n televisiestel beskik het. "Kuierkykers", dit is kykers wat nie tuis 'n televisiestel het nie en dus elders televisiekyk, is ook nie betrek nie.

Twee eksperimentele groepe (een uit die 1977- en een uit die 1978-opname) is saamgestel uit al dié leerlinge wat op die Televisievraelys aangedui het dat hulle gedurende die week (Maandae tot Donderdae gedurende skoolkwartale) en oor naweke (Vrydae tot Sondae gedurende skoolkwartale) een uur of langer per dag televisiekyk, en dat hulle vir minstens drie maande tuis oor 'n televisiestel beskik. Hierdie groepe staan in hierdie ondersoek bekend as die "strawwe kykers".

Leerlinge wat in die 1977- en 1978-opnames aange= toon het dat hulle vir minstens drie maande reeds 'n televisiestel het en dat hulle gedurende die week en oor naweke (gedurende skoolkwartale) minder as 'n uur per dag televisiekyk, vorm die twee kontrolegroepe (een in 1977 en een in 1978) en word die "ligte kykers" genoem. (Hierby is ook die leerlinge ingesluit wat nie 'n televisiestel besit nie, en wat ook nie elders televisiekyk nie.) Dié leerlinge wat in 1974 en 1975 getoets is, staan bekend as die "voor-televisiegroepe".

5.3.2 (c) Afparing

Dit is nie slegs televisie wat die kind se belangstellings kan beïnvloë nie, maar ook talle ander faktore in sy leefwêreld. Ten einde die invloed van televisie te isolateer, moet hierdie "ander" faktore (steuringsveranderlikes) geïdentifiseer word, en dan daarvoor sover moontlik ge-kontroleer word. 'n Stapsgewyse regressie-analise is op die beskikbare biografiese veranderlikes toegepas om vas te stel watter veranderlikes die grootste deel van die variasie in belangstellingspatrone van die ondersoekgroep verklaar. Hierdie steuringsveranderlikes wat geïdentifiseer is, is geslag, taal, die beroepskeuse van die leerling, en of die volgende skoolvakke geneem word: Wiskunde, Natuur-en-Skeikunde en 'n derde taal.

Met die doel om hierdie ses geïdentifiseerde steuringsveranderlikes te kontroleer, is 'n proses van afparing gebruik. Afparings is tussen die groepe strawwe kykers, ligte kykers en voor-televisierepondente vir die volgende jare gedoen:

- a. 1974 met 1977
- b. 1974 met 1978
- c. 1975 met 1977
- d. 1975 met 1978.

Die groepe van 1977 en 1978 is, soos vroeër vermeld, elk verdeel in strawwe en lichte kykers. Die afgepaarde groepe is soos volg benoem:

- (i) Eerste afparing (1974 met 1977)
 - (a) Groep C₁ (Die 1974-voor-televisiegroep)
 - (b) Groep A₁ (Die 1977- strawwe kykers)
 - (c) Groep B₁ (Die 1977- lichte kykers)
- (ii) Tweede afparing (1974 met 1978)
 - (a) Groep C₂ (Die 1974-voor-televisiegroep)
 - (b) Groep A₂ (Die 1978- strawwe kykers)
 - (c) Groep B₂ (Die 1978- lichte kykers)
- (iii) Derde afparing (1975 met 1977)
 - (a) Groep C₃ (Die 1975-voor-televisiegroep)
 - (b) Groep A₃ (Die 1977- strawwe kykers)
 - (c) Groep B₃ (Die 1977- lichte kykers).

(iv) Vierde afparing (1975 met 1978)

- (a) Groep C₄ (Die 1975-voor-televisiengroep)
- (b) Groep A₄ (Die 1978- strawwe kykers)
- (c) Groep B₄ (Die 1978- ligte kykers)

Die samestelling van die afgepaarde groepe word in tabelle 5.5 tot 5.8 weergegee.

TABEL 5.5
SAMESTELLING VAN DIE 1974/1977- AFCEPAARDE GROEPE

		Seuns				Heisies				TOTAAL			
		Hoe beroepskeuse	Lae beroepskeuse	Onseker omtrent beroepskeuse	Hoe beroepskeuse	Lae beroepskeuse	Onseker omtrent beroepskeuse	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.
Item nie Wiskunde nie	Neem Wiskunde nie												
Item nie 'n derde taal nie	Item 'n derde taal												
Item nie Skeiknat nie	Item nie Skeiknat nie												
Neem nie Skeiknat nie	Neem nie Skeiknat nie												
TOTAAL		11	7	13	1	5	1	54	9	1	4	2	108
		1						3	1		1	1	7
		8	4	2	1	2		7	1	1	1	1	25
		1	2	1			1	9	5		1		20
									1				1
		2		10		3		34	1		1		51

OPSUMMING VAN TABEL 5.5

	%
SEUNS	35
HEISIES	65
AFRIKAANSPREKEND	81
ENGELSSPREKEND	19
HOE BEROEPSKEUSE	75
LAE BEROEPSKEUSE	14
ONSEKER OMTRENT BEROEPSKEUSE	11
NEEM WISKUNDE	52
NEEM 'N DERDE TAAL	8
NEEM NATUUR- EN SKEIKUNDE	32

TABEL 5.6

SAHESTELLING VAN DIE 1974/1978- AFGEPAARDE GROEPE

		Seuns						Meisies						TOTaal	
		Hoë beroepskeuse		Lae beroepskeuse		Onseker omtrent beroepskeuse		Hoë beroepskeuse		Lae beroepskeuse		Onseker omtrent beroepskeuse			
		Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.		
Neem nie Wiskunde nie															
Neem nie 'n derde taal nie															
Neem nie Skeinat nie															
Neem nie Skeinat nie															
Neem nie Skeinat nie															
TOTaal	16	4	3	5	5	4	27	23	6	3	4		100		

OPSONMING VAN TABEL 5.6

	N	%
SEUNS	37	37
MEISIES	63	63
AFRIKAANSPREKEND	60	60
ENGELSPREKEND	40	40
HOË BEROEPSKEUSE	70	70
LAE BEROEPSKEUSE	14	14
ONSEKER OMTRENT BEROEPSKEUSE	16	16
NEEM WISKUNDE	66	66
NEEM 'N DERDE TAAL	13	13
NEEM NATUUR- EN SKEIKUNDE	42	42

TABEL 5.7

OPSOMMING VAN TABEL 5.7

	N	%
SEUNS	39	36
NEISIES	69	64
AFRIKAANSSPREKEND	58	81
ENGELSSPREKEND	20	19
HØE BERØEPSKUSE	50	74
LAE BERØEPSKUSE	16	15
ONSEKER OHTRENT BERØEPSKUSE	12	11
NEEN WISKUNDE	56	52
HEEN 'N DERDE TAAL	9	8
NEEN NATUUR- EN SKEIKUNDE	35	32

TABEL 5.S

SAMESTELLING VAN DIE 1975/1976- AFGEPAARDE GROEPE

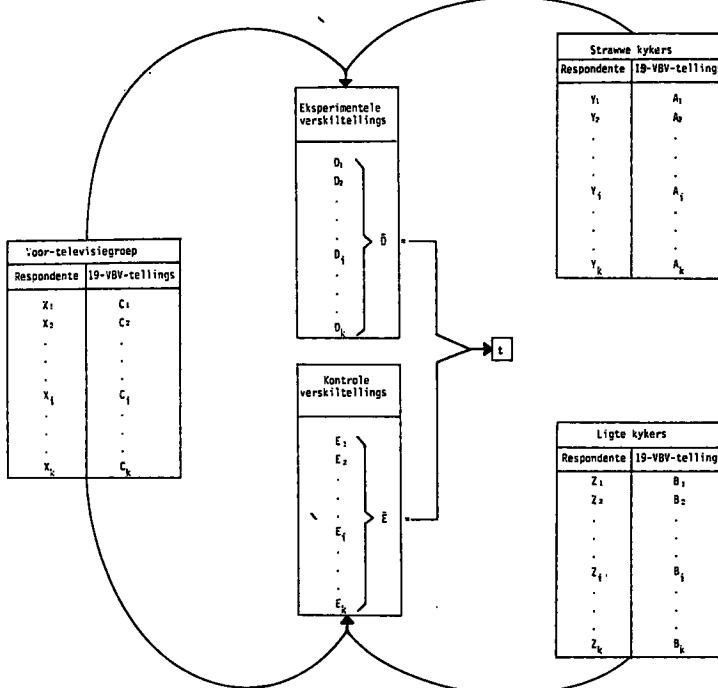
Seuns										Meisies										TOTAAL	
Hoë beroepskeuse		Lae beroepskeuse		Onseker omtrent beroepskeuse		Hoë beroepskeuse		Lae beroepskeuse		Onseker omtrent beroepskeuse											
Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.	Afr.	Eng.										
Item nie Wiskunde nie	Item Wiskunde	Item nie 'n derde taal nie										Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	
Item nie 'n derde taal nie	Item 'n derde taal nie	Item nie 'n derde taal nie	Item 'n derde taal nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	Item Skeinat nie	Item nie Skeinat nie	
		1	1							3	2									7	
										1	2									4	
		8	2	2	4	2	3	9	4									1	35		
		3	1	1	1	3	1	3	5									2	20		
		1								1										2	
		2								10	10	6						3	1	32	
TOTAAL		16	4	3	5	5	4	27	23	6								3	4	100	

OPSUMMING VAN TABEL 5.8

	N	%
SEUNS	37	37
MEISIES	63	63
AFRIKANSSPREKEND	60	60
ENGELSPREKEND	40	40
HOË BEROEPSKEUSE	70	70
LAE BEROEPSKEUSE	14	14
ONSEKER OMTRENT BEROEPSKEUSE	16	16
NEEM WISKUNDE	66	66
NEEM 'N DERDE TAAL	13	13
NEEM NATUUR- EN SKEIKUNDE	42	42

5.3.2 (d) Metode van ondersoek by die effekstudie

Die ontwerp wat vir vergelyking tussen die afgepaarde groepe gebruik is, kan skematis soos volg voorgestel word:

Verklaring van simbole

- k = Aantal respondentes in elke groep
 - i = Getal wat enige waarde van 1 tot k kan aannem
 - Ai = 19-VBV-teelling van een van die lede van die strawne kykers
 - Bi = 19-VBV-teelling van een van die lede van die ligte kykers
 - Ci = 19-VBV-teelling van een van die lede van die voor-televisiegroep
 - Verskilteelling $D_i = A_i - C_i$ (waar i telkens vir A_i , B_i en C_i dieselfde waarde tussen 1 en k het)
 - Verskilteelling $E_i = B_i - C_i$ (waar i telkens vir E_i , B_i en C_i dieselfde waarde tussen 1 en k het)
 - X_i tot X_k = Respondente van die voor-televisiegroep
 - Y_i tot Y_k = Respondente van die strawne kykergroep
 - Z_i tot Z_k = Respondente van die lichte kykergroep
-
- \bar{D} = Die gemiddeld van die Eksperimentele verskilteellings
 $(\bar{D} = \frac{\sum D_i}{k})$
 - \bar{E} = Die gemiddeld van die Kontrole verskilteellings
 $(\bar{E} = \frac{\sum E_i}{k})$
 - $t = \frac{\bar{D} - \bar{E}}{\sqrt{\frac{(s_1^2 + s_2^2)}{k} [1 - r_{DE}]}}$ (Du Toit, 1975)
- waar s_1 = die standaardafwyking van die Eksperimentele verskilteellings
 s_2 = die standaardafwyking van die Kontrole verskilteellings
en r_{DE} = die korrelasiekoeffisient tussen die Eksperimentele verskilteellings en die Kontrole verskilteellings

Die resultate word in tabelvorm in hoofstuk 6 aangebied en om 'n meer oorsigtelike geheelbeeld te verskaf, word dit ook diagrammaties voorgestel.

Die verwerking van die data is gedoen met behulp van die SAS-programstelsel (Statistical Analysis System: Barr, Goodnight, Sall en Helwig, 1976).

HOOFSTUK 6

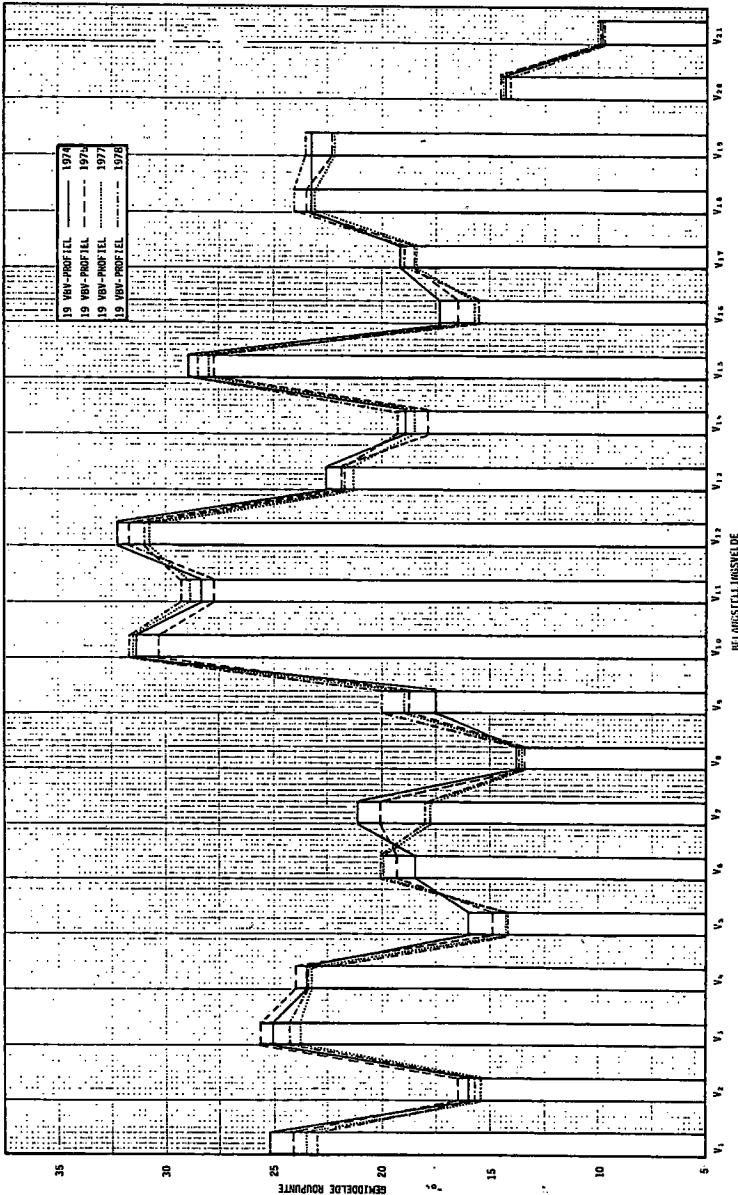
BESPREKING EN INTERPRETASIE VAN DIE RESULTATE

6.1 DIE BREË TENDENSSTUDIE

Oorsigtelik beskou, dui die resultate van die breë tendensstudie daarop dat die tellings wat die respondenten behaal het by meer as die helfte van die velde van die 19-VBV, van 1974 tot 1978 relatief konstant gebly het. Hierdie gemiddelde roupunte word grafies in figuur 6.1 aangebied. Uit die korrelasieberekeninge kan afgelei word dat twaalf van die velde geen duidelike stygende of dalende tendense van 1974 tot 1978 getoon het nie, naamlik Klerklik, Natuur, Openbare optrede, Geselligheid, Prakties-Vroulik, Regte, Sport, Diens, Prakties-Manlik, Besigheid, Aktief/Passief en Werk/Stokperdjiegerigtheid (kyk tabel 6.1 en ook figure 6.3, 6.5, 6.9, 6.11, 6.14 tot 6.16 en 6.18 tot 6.22).

Dit blyk voorts uit die korrelasiekoëffisiënte in tabel 6.1 dat ses velde statisties-betekenisvolle dalende neigings getoon het tussen 1974 en 1978 ($p = < 0,01$). (Dit moet egter in gedagte gehou word dat die korrelasiekoëffisiënte deurgaans klein is en dat die dalings gevvolglik ook relatief klein is.) Die ses velde wat sulke dalende neigings getoon het is Beeldende Kunste, Uitvoerende Kunste, Histories, Taal Welsynwerk en Rondreis (kyk tabel 6.1 en figure 6.2, 6.4, 6.6, 6.8, 6.13 en 6.17). Hierdie dalende tendense

FIGUUR 6.1
19-WV-PROFIEL VAN VERTEERDHOOGTEEN STEEPPOEDE STANDAARD TIECH-LEERLINGE

TABEL 6.1

KORRELASIES TUSSEN DIE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE VERTEENwoordIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE EN DIE JARE WAARIN DIE OPNAMEs GEDoen IS (TOTALE N = 4 619)

Veld	Jaar	N	Gemiddelde 19-VBV-Telling	r
1	1974	1 159	25,179	-0,06439**
	1975	1 269	24,069	
	1977	1 075	23,660	
	1978	1 116	22,927	
2	1974	1 159	15,980	-0,02301
	1975	1 269	16,493	
	1977	1 075	15,390	
	1978	1 116	15,743	
3	1974	1 159	25,135	-0,04162 **
	1975	1 269	25,531	
	1977	1 075	23,833	
	1978	1 116	24,256	
4	1974	1 159	23,535	-0,00308
	1975	1 269	23,835	
	1977	1 075	23,335	
	1978	1 116	23,660	
5	1974	1 159	16,137	-0,05682**
	1975	1 269	14,915	
	1977	1 075	14,259	
	1978	1 116	14,190	
6	1974	1 159	18,488	0,04690**
	1975	1 269	19,292	
	1977	1 075	20,063	
	1978	1 116	20,013	
7	1974	1 159	21,106	-0,12347 **
	1975	1 269	20,104	
	1977	1 075	17,785	
	1978	1 116	16,021	
8	1974	1 159	13,625	0,00952
	1975	1 269	13,272	
	1977	1 075	13,586	
	1978	1 116	13,797	
9	1974	1 159	17,568	0,04500 **
	1975	1 269	18,781	
	1977	1 075	18,583	
	1978	1 116	19,335	

**p < 0,01

TABEL 6.1 (vervolg)

Veld	Jaar	N	Gemiddelde 19-VBV-telling	r
10	1974	1 159	30,655	
	1975	1 269	30,320	
	1977	1 075	31,195	
	1978	1 116	31,359	0,02983
11	1974	1 159	29,315	
	1975	1 269	27,853	
	1977	1 075	28,909	
	1978	1 116	29,215	0,04644**
12	1974	1 159	32,181	
	1975	1 269	31,693	
	1977	1 075	30,707	
	1978	1 116	31,072	-0,05261**
13	1974	1 159	22,632	
	1975	1 269	21,793	
	1977	1 075	21,268	
	1978	1 116	21,728	-0,02907
14	1974	1 159	18,947	
	1975	1 269	17,782	
	1977	1 075	18,558	
	1978	1 116	19,178	0,01530
15	1974	1 159	28,988	
	1975	1 269	27,838	
	1977	1 075	27,981	
	1978	1 116	28,560	-0,00971
16	1974	1 159	17,357	
	1975	1 269	16,496	
	1977	1 075	15,671	
	1978	1 116	15,337	-0,06918**
17	1974	1 159	19,187	
	1975	1 269	18,661	
	1977	1 075	18,526	
	1978	1 116	18,351	-0,03021
18	1974	1 159	23,310	
	1975	1 269	23,545	
	1977	1 075	23,169	
	1978	1 116	24,090	0,01464

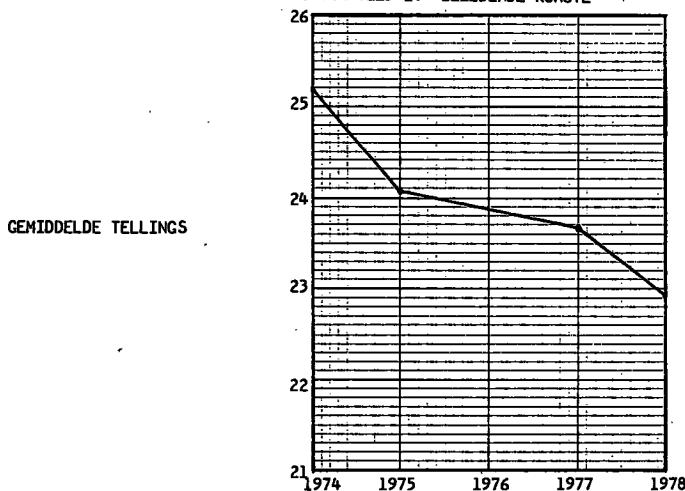
**p <0,01

TABEL 6.1 (vervolg)

Veld	Jaar	N	Gemiddelde 19-VBV-Telling	r
19	1974	1 159	23,311	0,01105
	1975	1 269	22,271	
	1977	1 075	22,260	
	1978	1 116	23,745	
20	1974	1 159	14,336	-0,01644
	1975	1 269	14,401	
	1977	1 075	14,533	
	1978	1 116	14,126	
21	1974	1 159	9,821	0,00560
	1975	1 269	9,904	
	1977	1 075	9,918	
	1978	1 116	9,927	

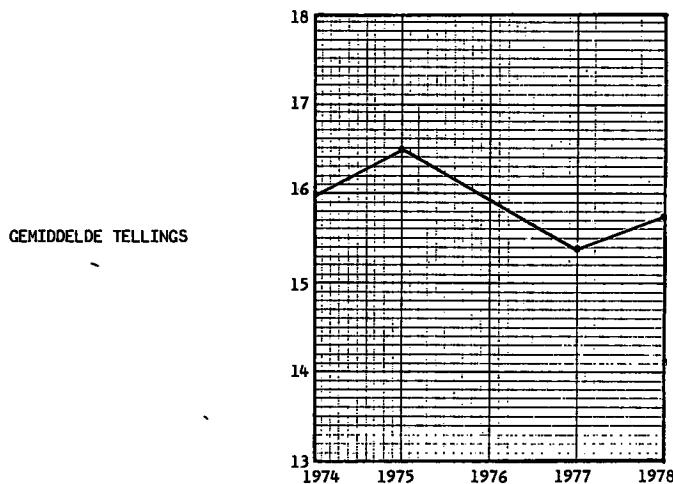
FIGUUR 6.2

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWORDIGE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 1: BEELDENDE KUNSTE

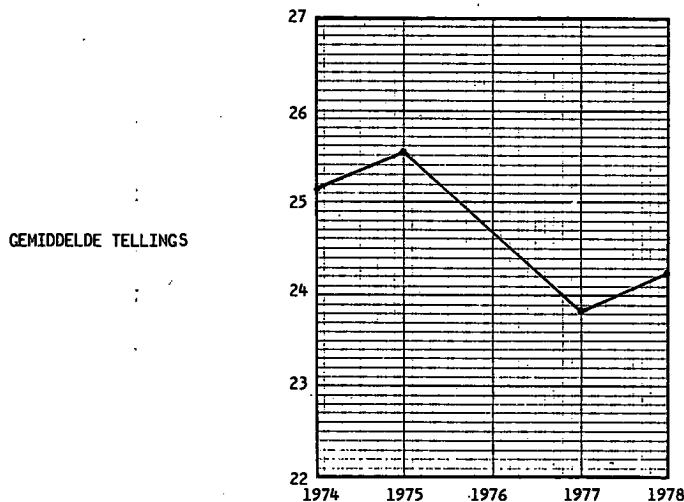
FIGUUR 6.3

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWORDIGE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 2: KLERKLIK

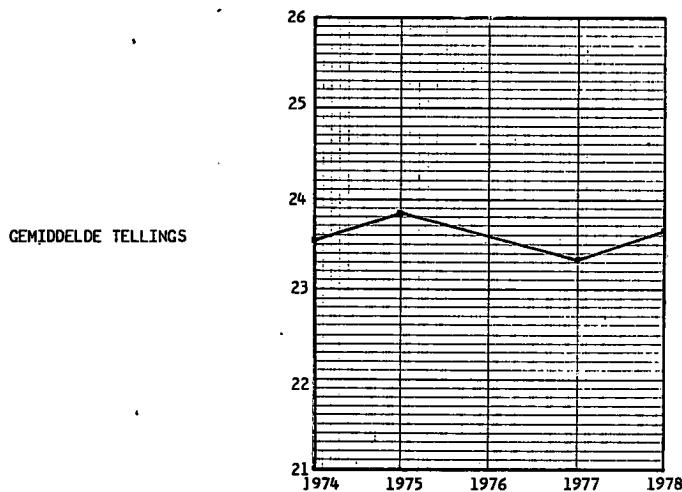
FIGUUR 6.4

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 3: WELSYNWERK

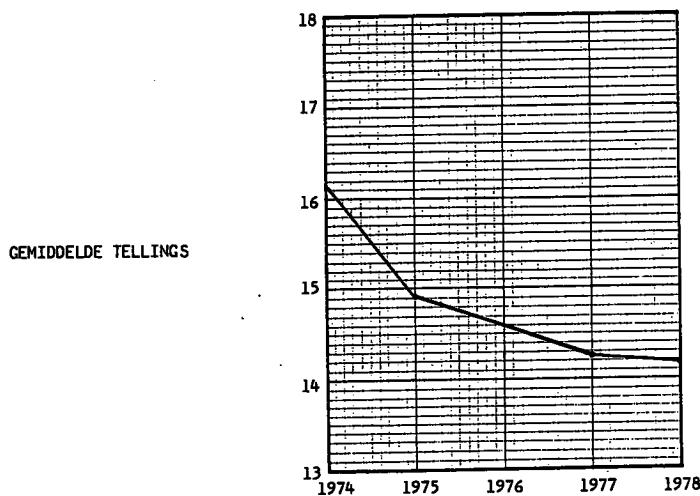

FIGUUR 6.5

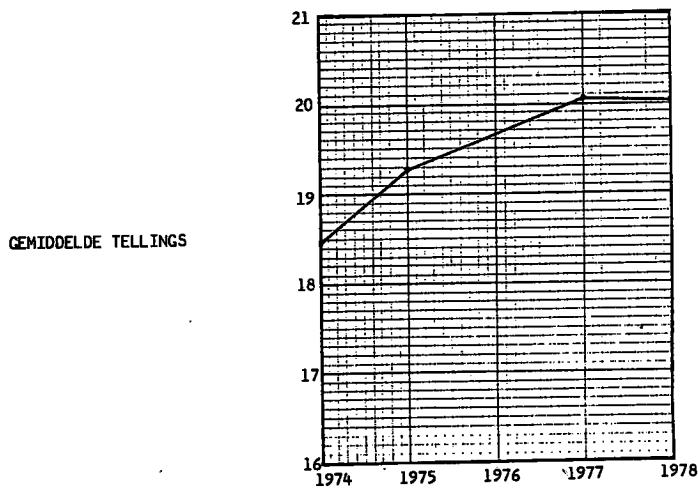
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 4: NATUUR

FIGUUR 6.6
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 5: UITVOERENDE KUNSTE

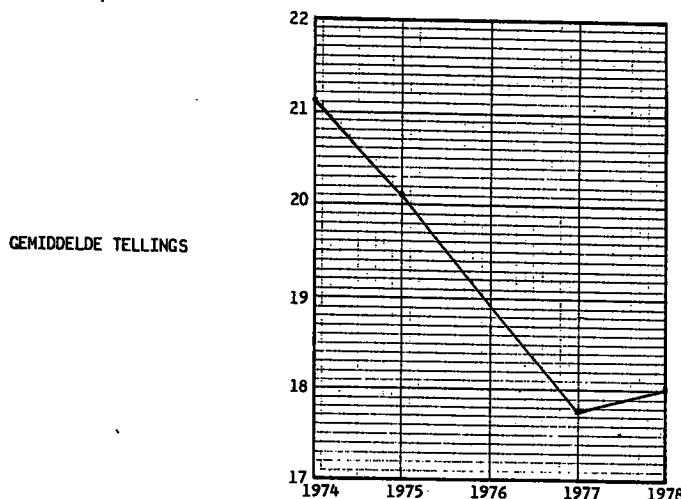

FIGUUR 6.7
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 6: WETENSKAP

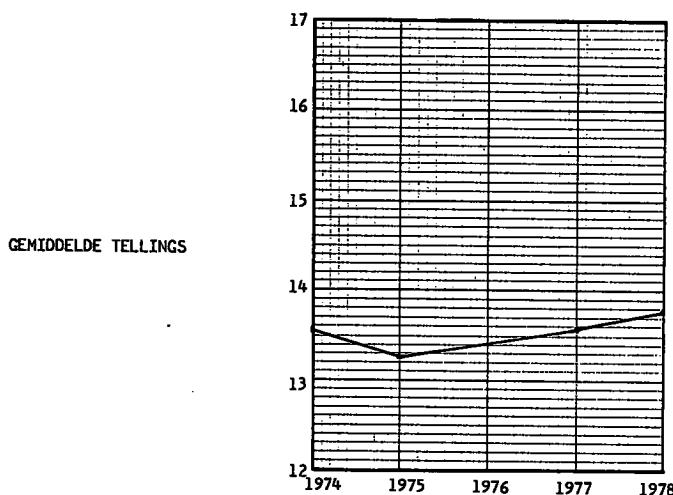
FIGUUR 6.8

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 7: HISTORIES

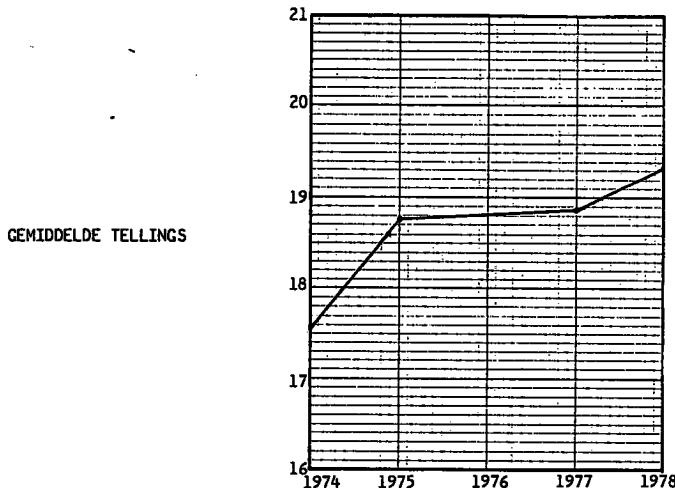
FIGUUR 6.9

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 8: OPENBARE OPTREDE

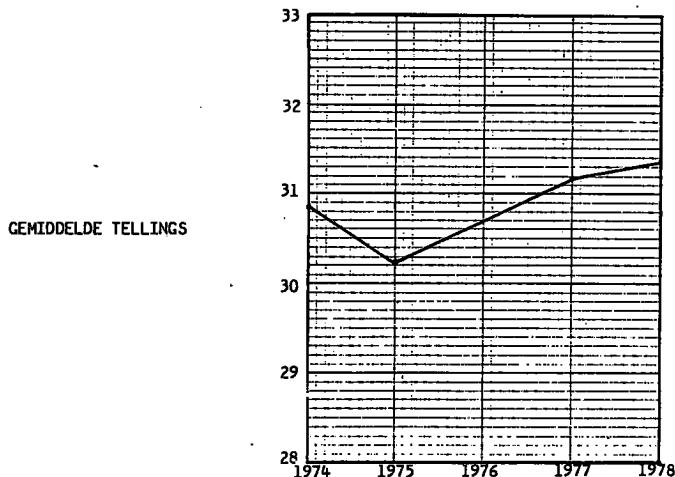
FIGUUR 6.10

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 9: NUMERIES

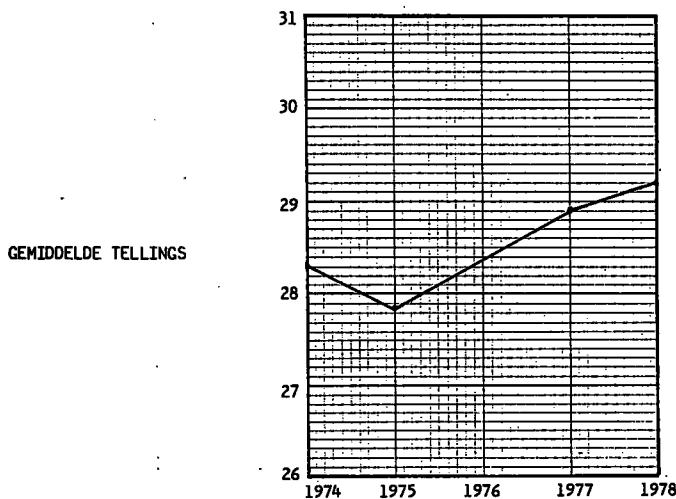

FIGUUR 6.11

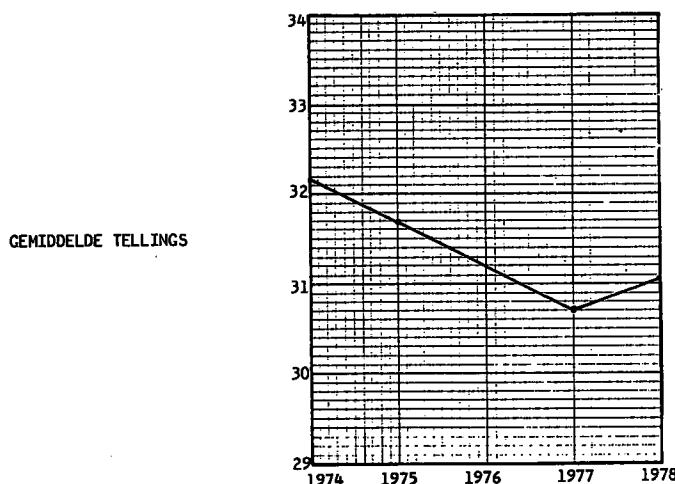
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGI
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 10: GESELLICHEID

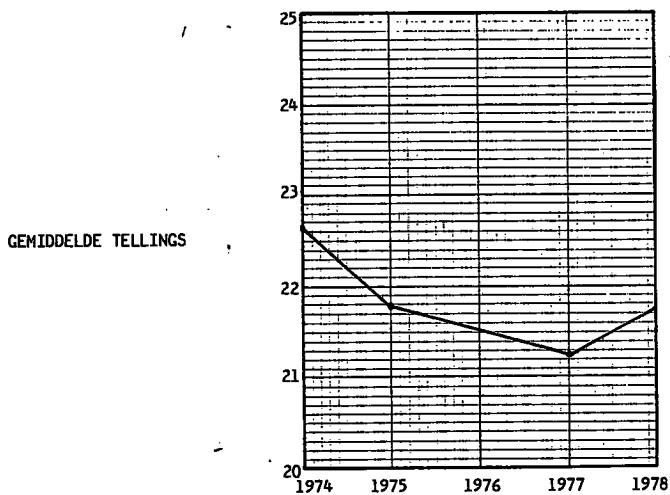
FIGUUR 6.12
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 11: KREATIEWE DENKE

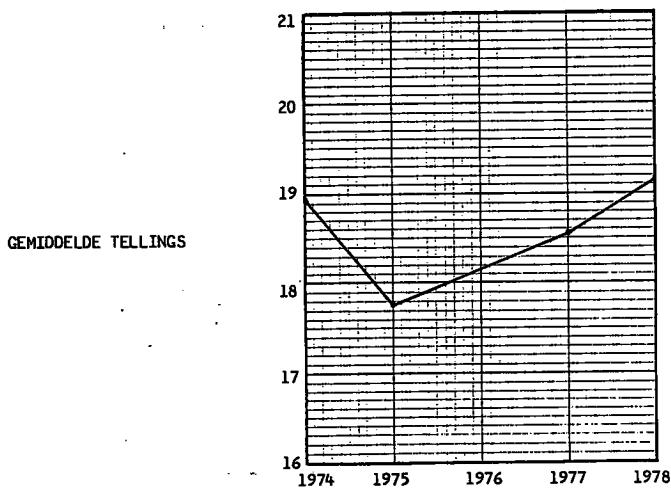
FIGUUR 6.13
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 12: RONDREIS

FIGUUR 6.14
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 13: PRAKTIES-VROULIK

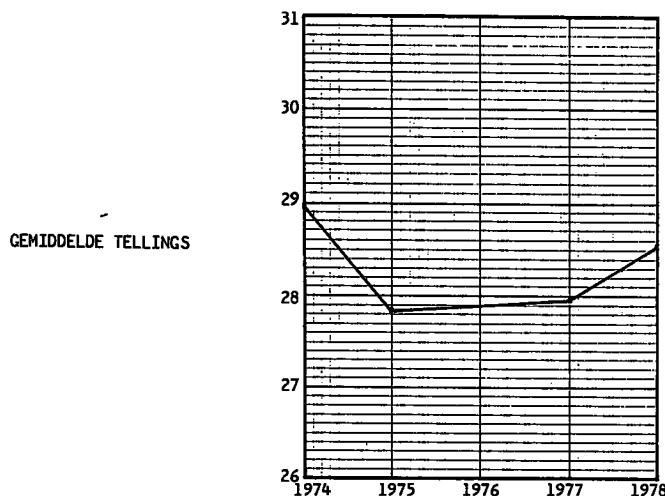

FIGUUR 6.15
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENWOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 14: REGTE

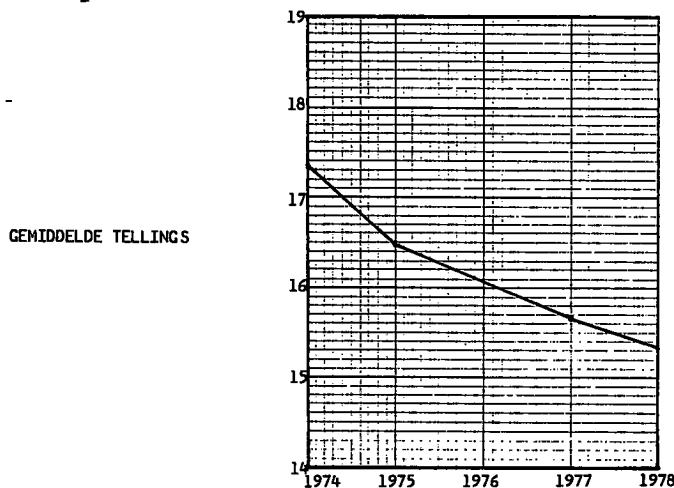
FIGUUR 6.16

GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 15: SPORT

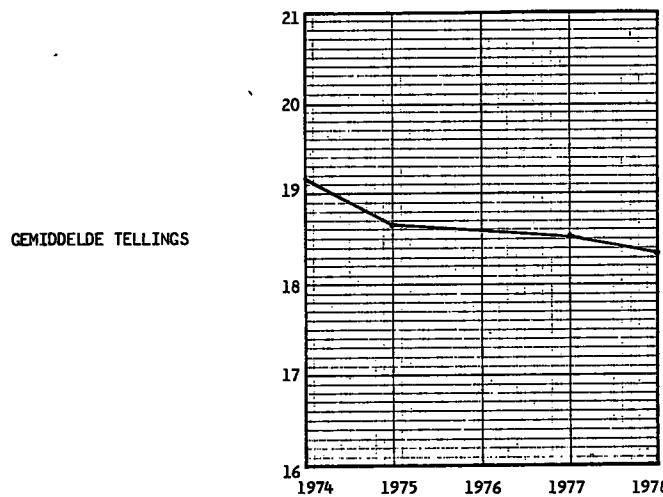

FIGUUR 6.17

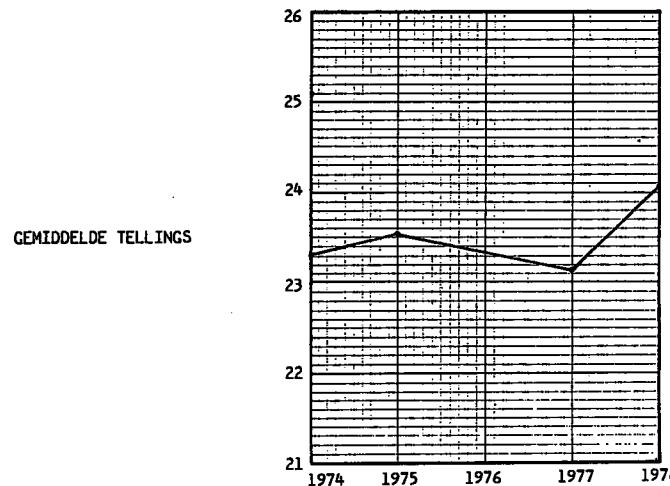
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORDIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 16: TAAL

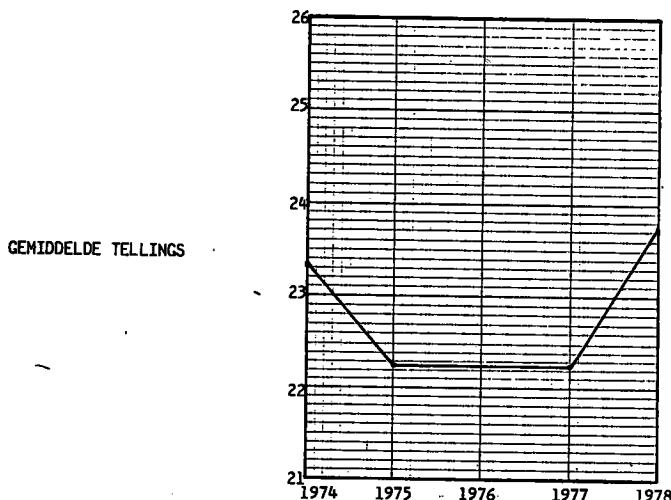
FIGUUR 6.18
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 17: DIENS

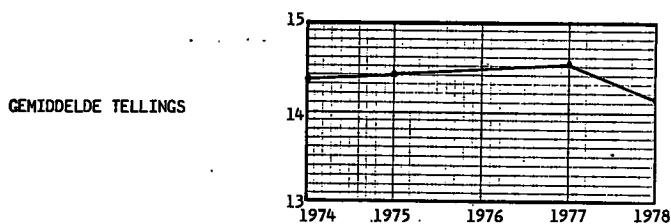
FIGUUR 6.19
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 18: PRAKTIJES-MANLIK

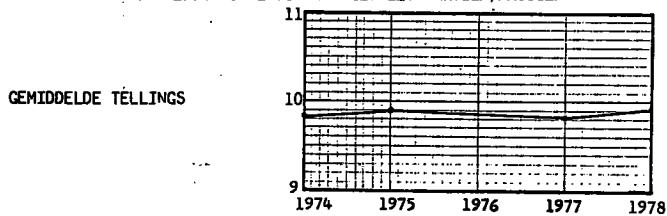
FIGUUR 6.20
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 19: BESIGHEID

FIGUUR 6.21
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 20: WERK/STOKPERDJOIE

FIGUUR 6.22
GEMIDDELDE TELLINGS VAN DIE VERTEENVOORIGENDE STEEKPROEWE STANDERD TIEN-LEERLINGE
VAN 1974 TOT 1978 VIR VELD 21: AKTIEF/PASSIEF

skyn moeilik verklaarbaar te wees, aangesien die kind aan 'n wye verskeidenheid faktore in sy leefwêreld blootgestel is wat sy belangstellings kan beïnvloed. Indien egter gekyk word na die hieropvolgende saamgroepering wat Alberts (1974) maak, blyk dat vier van hierdie velde wat dalende tendense toon, naamlik Beeldende Kunste, Uitvoerende Kunste, Taal en Histories, voorkom in die groep belangstellingsvelde wat betrekking het op estetiese belangstellings:

Estetiese velde	Sosiale velde	Intellektuele aktiwiteite en wetenskap-like benaderingswyse	Prakties	Rekenkundige en Handelswêreld	Buitenshuise aktiwiteite
Beeldende kunste	Diens	Openbare optrede	Prakties	Numeries	Natuur
Uitvoerende kunste	Welsynwerk	Regte	Prakties Manlik	Besigheid	Sport
Taal	Geselligheid	Kreatiewe denke	Prakties-Vroulik	Klerklik	
Histories		Wetenskap		Rondreis	

(Alberts, 1974).

Hierdie dalende neigings in estetiese belangstellingsvelde kan moontlik gekoppel word aan die ekonomiese insinking gedurende die middel sewentigerjare, wat dalk tot gevolg gehad het dat die matriekleerlinge se aandag meer op die realiteit toegespits was, en die kinders meer bewus geraak het van die problematiek rondom materiële voortbestaan. Dit kan ook moontlik verklaar word deur veranderings in die militêre dienspligtstelsel, of die verhoogde militêre bedreiging op die RSA se landsgrense, wat kenmerkend was van hierdie tydvak. Die daling in belangstelling in die veld "Rondreis" strook moontlik onder ander met die brandstoftekort wat 'n ernstige knelpunt gedurende hierdie tydperk geword het.

Hoewel bovermelde verklarings spekulatief van aard is, verkry dit egter steun van 'n verdere "gerigtheids"-saamgroepering van belangstellingsvelde wat Alberts (1974) gemaak het: Vyf van die ses velde waarin die belangstelling gedaal het, naamlik Beeldende Kunste, Uitvoerende Kunste, Taal, Histories en Welsynwerk kom voor in die indeling wat hieronder volg, onder die opskrif "Kontak met mense":

Kontak met mense	Gerig op sake en dinge	Gerig op mense en dinge
Beeldende Kunste	Wetenskap	Natuur
Uitvoerende Kunste	Numeries	Sport
Taal	Kreatiewe Denke	
Histories	Prakties-Manlik	
Welsynwerk	Prakties-Vroulik	
Diens	Rondreis	
Geselligheid	Besigheid	
Openbare Optrede	Klerklik	
Regte		

(Alberts, 1974).

By drie velde naamlik Wetenskap, Numeries en Kreatiewe Denke is statisties-betekenisvolle stygings in belangstelling bevind (soos afgelei uit die korrelasiekoeffisiënte in tabel 6.1 en uit figure 6.7, 6.10 en 6.12). Uit bostaande indeling van Alberts (1974), blyk dat hierdie drie velde voorkom onder die opskrif: "Gerig op sake en dinge".

Samevattend kan gesê word dat dit wil voorkom of die steekproewe standerd tien-leerlinge vanaf 1974 tot 1978 'n geringe mate van verandering in sekere belangstellings ondergaan het, wat dui op 'n groter belangstelling in sake en dinge, ten koste van estetiese belangstellings

en kontak met mense. Aangesien die steekproewe verteenwoerdigend is van die hele bevolking Blanke standerd tien-leerlinge, het hierdie veranderings in belangstelling, waarskynlik ook by die breë bevolking Blanke standerd tien-leerlinge voorgekom.

6.2 DIE EFFEKTSTUDIE

Ten einde die invloed van televisie op die ondersoekgroepe te bestudeer, is die groep eers sover moontlik vergelykbaar gemaak deur middel van die proses van afparing (kyk paragraaf 5.3.2(c)). Die afgepaarde groepes het egter 'n besondere samestelling (tabelle 5.5 tot 5.8), en bevindinge by hierdie groepes kan nie op die breë bevolking standerd tien-leerlinge van toepassing gemaak word nie, en het slegs ten doel om die invloed van televisie te ondersoek.

Ná die afparingsprocedure, is statisties betekenisvolle t-waardes ten opsigte van die volgende belangstellingsveld verky (soos weerspiël in tabelle 6.2 tot 6.13):

6.2.1 Velde waarin die belangstelling verander (toegeneem) het:

TABEL 6.2

VERSKEILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAATWE KYKERS (A₁) EN DIE VOOR-TELEVISIE-GROEP (C₁) VIR DIE 1974/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{x}	s	r	t
1	A ₁	108	25,287	11,431	-0,01666	0,2157
	C ₁	109	24,944	11,743		
2	A ₁	108	16,824	11,005	0,17133	0,2954
	C ₁	108	16,417	11,237		
3	A ₁	108	27,056	11,211	0,29488	0,0469
	C ₁	108	26,991	12,806		
4	A ₁	108	22,472	13,986	0,20215	0,6217
	C ₁	108	21,444	13,210		
5	A ₁	108	16,130	11,083	0,10971	0,2225
	C ₁	108	15,806	11,596		
6	A ₁	108	17,915	12,072	0,20521	0,2135
	C ₁	108	17,500	12,246		
7	A ₁	108	18,333	10,475	0,12622	0,1354
	C ₁	108	19,157	9,955		
8	A ₁	108	13,241	12,501	-0,03854	0,9214
	C ₁	108	11,935	10,325		
9	A ₁	108	17,028	11,989	0,29856	-0,9622
	C ₁	108	19,194	11,541		
10	A ₁	108	32,398	9,936	0,02785	1,1222
	C ₁	108	31,389	10,107		
11	A ₁	108	27,861	9,074	0,06885	-0,0160
	C ₁	108	27,560	9,039		
12	A ₁	108	31,778	9,155	-0,01308	0,0070
	C ₁	108	31,769	9,563		
13	A ₁	108	26,287	11,684	0,50766	0,9735
	C ₁	108	25,130	13,165		
14	A ₁	108	19,556	13,186	0,08399	1,5935
	C ₁	108	16,917	12,227		
15	A ₁	108	28,481	11,047	0,15092	-0,2123
	C ₁	108	28,778	11,267		
16	A ₁	108	16,639	11,765	0,13022	0,4608
	C ₁	108	15,991	10,349		
17	A ₁	108	19,398	8,941	0,00300	0,7613
	C ₁	108	18,972	9,962		
18	A ₁	108	21,111	12,350	0,27631	0,5258
	C ₁	108	20,350	11,657		
19	A ₁	108	21,426	12,110	0,29204	0,6450
	C ₁	108	20,250	12,199		
20	A ₁	108	14,889	2,393	0,01500	2,4834*
	C ₁	108	13,972	3,037		
21	A ₁	108	9,525	3,237	0,05292	-1,2472
	C ₁	108	10,056	3,156		

*p < 0,05 vg. = 107

TABEL 6.3

VERSKEILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KYKERS (B₁) EN DIE VOOR-TELEVISIE=GROEP (C₁) VIR DIE 1974/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{x}	s	r	t
1	B ₁	108	23,426	12,775	0,10700	-0,9621
	C ₁	108	24,944	11,743		
2	B ₁	108	14,269	10,602	0,02251	-1,4615
	C ₁	108	16,417	11,237		
3	B ₁	108	24,676	14,425	0,16451	-1,3645
	C ₁	108	26,991	12,506		
4	B ₁	108	24,537	12,209	0,09881	1,9824
	C ₁	108	21,444	13,210		
5	B ₁	108	16,472	14,200	0,07565	0,3927
	C ₁	108	15,806	11,596		
6	B ₁	108	18,806	12,565	0,25665	0,8563
	C ₁	108	17,500	12,246		
7	B ₁	108	19,204	11,290	0,19229	0,8043
	C ₁	108	19,157	9,955		
8	B ₁	108	12,620	11,559	0,10128	0,4845
	C ₁	108	11,935	10,325		
9	B ₁	108	15,787	13,538	0,20164	-1,5533
	C ₁	108	15,194	11,941		
10	B ₁	108	31,157	8,673	0,19345	-0,2016
	C ₁	108	31,369	10,107		
11	B ₁	108	27,593	10,454	0,25347	-0,2495
	C ₁	108	27,580	9,039		
12	B ₁	108	29,972	8,959	-0,01193	-1,4145
	C ₁	108	31,769	9,563		
13	B ₁	108	23,296	12,896	0,31463	-1,2633
	C ₁	108	25,130	13,165		
14	B ₁	108	15,380	13,669	0,04241	-0,8900
	C ₁	108	16,917	12,227		
15	B ₁	108	28,898	11,104	0,06743	0,0816
	C ₁	108	28,778	11,267		
16	B ₁	108	15,704	12,727	0,10442	-0,1921
	C ₁	108	15,991	10,349		
17	B ₁	108	17,806	10,318	0,11606	-0,9431
	C ₁	108	18,972	9,962		
18	B ₁	108	21,944	13,359	0,32614	1,1163
	C ₁	108	20,360	11,657		
19	B ₁	108	16,602	13,005	0,06122	-1,0020
	C ₁	108	20,250	12,199		
20	B ₁	108	15,046	2,610	0,06560	2,9196*
	C ₁	108	13,972	3,037		
21	B ₁	108	10,241	3,71?	0,04185	0,4027
	C ₁	108	10,056	3,156		

*p < 0,05

vg. = 107

TABEL 6.4

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_1) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E_1) VIR DIE 1974/1977-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{x}	s	r	t
1	D_1	108	0,343	16,524	0,52255	1,2032
	E_1	108	-1,519	16,401		
2	D_1	105	0,407	14,315	0,49255	1,7809
	E_1	108	-2,148	15,274		
3	D_1	108	0,065	14,418	0,48084	1,5065
	E_1	108	-2,315	17,644		
4	D_1	108	1,027	17,188	0,60833	-1,4152
	E_1	108	3,093	17,079		
5	D_1	108	0,324	15,136	0,45704	-0,2081
	E_1	108	0,667	17,641		
6	D_1	108	0,315	15,330	0,43369	-0,6315
	E_1	108	1,308	15,317		
7	D_1	108	0,176	13,509	0,33547	-0,5799
	E_1	108	1,046	13,541		
8	D_1	108	1,306	16,518	0,47507	0,4025
	E_1	108	0,685	14,699		
9	D_1	108	-1,167	14,054	0,43524	0,9017
	E_1	108	-2,407	18,123		
10	D_1	108	1,509	13,974	0,61572	1,5850
	E_1	108	-0,231	11,977		
11	D_1	108	-0,019	12,359	0,46827	0,2221
	E_1	108	-0,287	11,962		
12	D_1	108	0,009	13,325	0,59738	1,5760
	E_1	108	-1,796	13,202		
13	D_1	108	1,157	12,395	0,50749	2,2726*
	E_1	108	-1,833	15,032		
14	D_1	108	2,639	17,213	0,42488	2,3011*
	E_1	108	-1,537	17,949		
15	D_1	108	-0,296	14,540	0,50742	-0,2921
	E_1	108	0,120	15,276		
16	D_1	108	0,648	14,623	0,36684	0,5724
	E_1	108	-0,287	15,543		
17	D_1	105	0,926	12,541	0,39968	1,5569
	E_1	108	-1,167	12,558		
18	D_1	108	0,731	14,452	0,42465	-0,5565
	E_1	108	1,565	14,587		
19	D_1	108	1,176	14,424	0,47727	1,8128
	E_1	108	-1,648	17,093		
20	D_1	108	0,917	3,839	0,61603	-0,4859
	E_1	108	1,074	3,525		
21	D_1	105	-0,525	4,399	0,51092	-1,6318
	E_1	108	0,155	4,776		

*p <0,05
vg. = 107

TABEL 6.5

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A_2) EN DIE VOOR-TELEVISIE=GROEP (C_2) VIR DIE 1974/1978-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{x}	s	r	t
1	A_2	100	24,060	11,335	0,01563	-1,1141
	C_2	100	25,920	11,152		
2	A_2	100	17,080	11,901	0,23009	0,9760
	C_2	100	15,630	11,209		
3	A_2	100	22,610	13,923	0,38953	-2,6360*
	C_2	100	26,480	12,618		
4	A_2	100	21,350	14,315	0,29232	0,0254
	C_2	100	21,310	12,060		
5	A_2	100	12,900	11,977	0,15140	-1,4605
	C_2	100	15,020	10,240		
6	A_2	100	19,860	13,327	0,13483	0,5221
	C_2	100	18,980	12,276		
7	A_2	100	16,610	10,752	0,07745	-1,3509
	C_2	100	18,550	10,389		
8	A_2	100	13,900	11,760	0,01134	0,6766
	C_2	100	12,550	10,263		
9	A_2	100	19,520	11,545	-0,02503	0,6725
	C_2	100	18,390	11,626		
10	A_2	100	33,780	9,305	0,04419	2,4253*
	C_2	100	30,530	10,064		
11	A_2	100	28,400	10,276	-0,08170	-0,1040
	C_2	100	28,550	9,312		
12	A_2	100	33,050	5,761	0,00623	-0,1578
	C_2	100	33,250	9,214		
13	A_2	100	22,690	13,323	0,39520	-0,9629
	C_2	100	24,050	12,340		
14	A_2	100	20,570	14,360	0,11907	1,3035
	C_2	100	18,220	12,576		
15	A_2	100	28,270	10,110	0,01320	-0,4951
	C_2	100	28,990	10,465		
16	A_2	100	14,800	11,584	0,30093	-2,5598*
	C_2	100	18,140	10,457		
17	A_2	100	18,390	9,514	0,17250	0,0335
	C_2	100	18,350	9,049		
18	A_2	100	22,560	13,081	0,25201	1,0521
	C_2	100	20,980	11,420		
19	A_2	100	23,290	12,107	-0,16634	1,0740
	C_2	100	21,580	12,551		
20	A_2	100	13,740	2,600	0,00696	-0,5511
	C_2	100	13,960	2,770		
21	A_2	100	10,220	2,994	0,05557	-0,3065
	C_2	100	10,350	3,156		

*p <0,05
vg. = 99

TABEL 6.6

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LICTE KYKERS (B_2) EN DIE VOOR-TELEVISIE-GROEP (C_2) VIR DIE 1974/1978-AFPARING

Veld	Groep	H	\bar{x}	s	r	t
1	B_2	100	24,290	12,433	0,01618	-0,9234
	C_2	100	25,520	11,152		
2	B_2	100	16,120	11,016	0,18503	0,3101
	C_2	100	15,650	11,209		
3	B_2	100	26,930	13,107	0,26980	0,2895
	C_2	100	26,480	12,618		
4	B_2	100	24,530	13,416	-0,01264	1,7738
	C_2	100	21,310	12,060		
5	B_2	100	14,700	12,319	0,13314	-0,2146
	C_2	100	15,020	10,240		
6	B_2	100	18,840	12,593	0,26415	-0,0928
	C_2	100	18,980	12,276		
7	B_2	100	18,150	10,759	-0,09012	-0,2562
	C_2	100	18,550	10,389		
8	B_2	100	12,490	10,474	-0,13312	-0,2306
	C_2	100	12,350	10,263		
9	B_2	100	19,400	12,069	0,32066	0,0072
	C_2	100	19,390	11,626		
10	B_2	100	31,530	9,369	0,07681	0,9840
	C_2	100	30,530	10,064		
11	B_2	100	29,870	8,155	0,16443	0,2529
	C_2	100	28,550	9,312		
12	B_2	100	30,500	10,258	0,10827	-1,5786
	C_2	100	33,250	9,214		
13	B_2	100	25,100	12,206	0,41986	0,7942
	C_2	100	24,050	12,340		
14	B_2	100	19,040	12,929	0,00968	-0,0996
	C_2	100	15,220	12,758		
15	B_2	100	25,920	10,970	-0,08562	-2,0067*
	C_2	100	28,990	10,465		
16	B_2	100	17,420	12,318	0,18532	-0,4937
	C_2	100	18,140	10,457		
17	B_2	100	19,050	9,547	0,00108	0,5324
	C_2	100	18,350	9,049		
18	B_2	100	21,900	14,032	0,32637	0,6196
	C_2	100	20,950	11,420		
19	B_2	100	22,580	13,676	0,25301	0,6233
	C_2	100	21,530	12,551		
20	B_2	100	14,500	2,769	-0,10139	1,3137
	C_2	100	13,980	2,770		
21	B_2	100	10,100	3,541	-0,12672	-0,4944
	C_2	100	10,350	3,156		

*p < 0,05
vg. = 99

TABEL 6.7

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D_z) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E_z) VIR DIE 1974/1978-AFPARING

Veld	Groep	N	\bar{x}	s	r	t
1	D_z	100	-1,760	15,797	0,44039	-0,1343
	E_z	100	-1,530	16,570		
2	D_z	100	1,400	14,346	0,45737	0,6645
	E_z	100	0,640	14,195		
3	D_z	100	-3,870	14,704	0,45623	-2,7375**
	E_z	100	0,450	15,549		
4	D_z	100	0,060	15,793	0,43369	-1,7565
	E_z	100	3,220	18,153		
5	D_z	100	-2,120	14,531	0,31411	-1,0431
	E_z	100	-0,320	14,933		
6	D_z	100	0,980	16,858	0,35019	0,5593
	E_z	100	-0,140	15,057		
7	D_z	100	-1,980	14,361	0,45966	-0,9977
	E_z	100	-0,400	15,615		
8	D_z	100	1,050	15,520	0,46581	0,3789
	E_z	100	-0,360	15,609		
9	D_z	100	1,130	16,804	0,43799	0,6668
	E_z	100	0,010	13,814		
10	D_z	100	3,250	13,401	0,56794	1,5763
	E_z	100	1,300	13,213		
11	D_z	100	-0,150	14,420	0,53980	-0,3779
	E_z	100	0,320	11,324		
12	D_z	100	-0,200	12,675	0,46994	1,7319
	E_z	100	-2,450	13,046		
13	D_z	100	-1,360	14,139	0,54654	-1,9459
	E_z	100	1,050	13,220		
14	D_z	100	2,350	18,037	0,41824	1,2990
	E_z	100	-0,180	18,075		
15	D_z	100	-0,720	14,455	0,49110	1,6039
	E_z	100	-3,170	15,797		
16	D_z	100	-3,340	13,063	0,31324	-1,6134
	E_z	100	-0,720	14,606		
17	D_z	100	0,040	11,946	0,55095	-0,5544
	E_z	100	0,700	13,147		
18	D_z	100	1,580	15,041	0,32491	0,3791
	E_z	100	0,920	14,924		
19	D_z	100	1,710	15,923	0,47934	0,4352
	E_z	100	1,000	16,053		
20	D_z	100	-0,220	3,756	0,50226	-1,9275
	E_z	100	0,540	4,111		
21	D_z	100	-0,130	4,242	0,47859	0,2519
	E_z	100	-0,250	5,054		

**p < 0,01
vg. = 99

TABEL 6.8

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A₃) EN DIE VOOR-TELEVISIE-GROEP (C₃) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

Veld	Groep	n	\bar{x}	s	r	t
1	A ₃	108	25,259	11,460	-0,05408	0,1592
	C ₃	108	25,009	11,013		
2	A ₃	108	16,611	10,950	0,21290	-0,5643
	C ₃	108	17,722	10,336		
3	A ₃	108	26,589	11,359	0,27003	-1,6879
	C ₃	108	29,185	12,030		
4	A ₃	108	22,731	14,068	0,30179	-0,5338
	C ₃	108	23,565	13,404		
5	A ₃	108	16,065	11,145	-0,03361	-0,9672
	C ₃	108	17,472	12,285		
6	A ₃	108	17,861	12,059	0,12113	-0,4277
	C ₃	108	18,537	12,708		
7	A ₃	108	18,231	10,561	0,02196	-2,1290*
	C ₃	108	21,213	10,262		
8	A ₃	108	13,139	12,548	-0,01767	0,6553
	C ₃	108	12,157	9,993		
9	A ₃	108	16,926	11,919	0,17552	-0,7518
	C ₃	108	18,046	12,193		
10	A ₃	108	32,843	9,896	0,12162	1,9989*
	C ₃	108	30,222	10,652		
11	A ₃	108	27,722	9,171	0,11876	0,5084
	C ₃	108	27,111	9,639		
12	A ₃	108	31,769	9,156	0,02806	-0,2315
	C ₃	108	32,056	9,327		
13	A ₃	108	26,074	11,860	0,43435	-0,0435
	C ₃	108	26,130	13,231		
14	A ₃	108	19,509	13,211	-0,06570	1,9742
	C ₃	108	16,009	12,000		
15	A ₃	105	28,667	10,986	-0,02610	0,9403
	C ₃	108	27,222	11,309		
16	A ₃	108	16,565	11,901	-0,03670	-0,3235
	C ₃	108	17,056	10,014		
17	A ₃	105	19,552	8,959	0,06663	-0,1554
	C ₃	108	20,037	9,153		
18	A ₃	108	21,250	12,388	0,42636	0,0451
	C ₃	105	21,194	11,713		
19	A ₃	105	21,519	12,107	0,24056	0,3146
	C ₃	105	21,056	12,704		
20	A ₃	105	14,907	2,409	0,15565	2,7016*
	C ₃	105	13,954	3,271		
21	A ₃	108	9,529	3,237	-0,08966	-0,7729
	C ₃	108	9,989	3,339		

*p < 0,05
vg. = 107

TABEL 6.9

VERSKEILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LICTE KYKERS (B₃) EN DIE VOOR-TELEVISIE-GROEP (C₃) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

Veld	Groep	n	X	s	r	t
1	B ₃	108	23,213	12,956	0,10492	-1,1602
	C ₃	108	25,009	11,013		
2	B ₃	108	14,194	10,639	-0,01744	-2,4505*
	C ₃	108	17,722	10,336		
3	B ₃	108	24,296	14,425	0,09399	-2,8415**
	C ₃	108	29,185	12,030		
4	B ₃	108	24,593	12,151	0,26813	0,6902
	C ₃	108	23,565	13,404		
5	B ₃	108	16,167	14,196	0,05309	-0,7424
	C ₃	108	17,472	12,283		
6	B ₃	108	18,963	12,773	0,05327	0,2525
	C ₃	108	18,537	12,708		
7	B ₃	108	19,185	11,317	0,04689	-1,4131
	C ₃	108	21,213	10,262		
8	B ₃	108	12,565	11,606	-0,00892	0,2875
	C ₃	108	12,157	9,993		
9	B ₃	108	15,935	13,523	0,21977	-1,3642
	C ₃	108	18,046	12,193		
10	B ₃	108	30,796	8,941	-0,14937	0,4001
	C ₃	108	30,222	10,652		
11	B ₃	108	27,398	10,566	0,16878	0,2297
	C ₃	108	27,111	9,639		
12	B ₃	105	29,704	9,362	-0,20947	-1,6600
	C ₃	108	32,056	9,327		
13	B ₃	105	23,019	12,657	0,36363	-2,2134*
	C ₃	108	26,130	13,231		
14	B ₃	108	15,398	13,658	0,00055	-0,3493
	C ₃	108	16,009	12,000		
15	B ₃	108	28,859	11,114	-0,04865	1,0669
	C ₃	108	27,222	11,309		
16	B ₃	108	15,472	12,766	-0,07697	-0,9776
	C ₃	108	17,056	10,014		
17	B ₃	108	17,731	10,417	0,05921	-1,7917
	C ₃	108	20,037	9,153		
18	B ₃	108	21,954	13,356	0,27324	0,5215
	C ₃	108	21,194	11,713		
19	B ₃	105	15,463	13,027	0,21630	-1,6729
	C ₃	108	21,056	12,704		
20	B ₃	105	15,009	2,610	0,20804	2,9441**
	C ₃	105	13,954	3,271		
21	B ₃	108	10,250	3,712	0,04751	0,7699
	C ₃	108	9,559	3,339		

*p < 0,05 vg. = 107

**p < 0,01

< 0,05 VB = 107

Veld	Groep	H	X	s	t	
1	D ₃	109	0,250	16,318	0,50850	1,3231
2	E ₃	109	-1,796	16,099	0,45497	1,5951
3	D ₃	109	-4,959	17,553	0,49380	1,6699
4	E ₃	109	-2,962	14,140	0,53022	1,2572
5	E ₃	109	-1,407	16,951	0,53098	0,0616
6	D ₃	109	-0,716	16,423	0,54190	-0,7043
7	E ₃	109	-2,028	14,916	0,44354	-0,6369
8	D ₃	109	0,407	14,746	0,43994	0,3717
9	E ₃	109	0,991	15,567		
10	D ₃	109	2,620	13,629	0,65662	1,7972
11	E ₃	109	0,611	12,491		
12	D ₃	109	0,287	12,352	0,61127	1,7711
13	E ₃	109	0,562	13,045	0,51912	0,2666
14	E ₃	109	3,500	19,422	0,46888	2,36524
15	D ₃	109	-0,611	18,176	0,57050	0,1553
16	D ₃	109	1,444	15,974		
17	D ₃	109	-1,583	16,280	0,41550	1,5773
18	E ₃	109	-2,306	13,454	0,41550	1,5773
19	D ₃	109	0,956	12,292	0,39851	-0,4690
20	E ₃	109	0,954	16,109	0,56196	-0,3124
21	D ₃	109	-0,361	16,463	0,56426	-1,6526

VERSKILTELLINGS (E₃) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

VERSKILTE TUSSEN DIE GEWIDDEL VAN DIE EKSPERIMENTELLE VERSKILTELLINGS (D₃) EN DIE KONTROLE

TABLE 6.10

TABEL 6.11

VERSKEILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE STRAWWE KYKERS (A+) EN DIE VOOR-TELEVISIE-GROEP (C+) VIR DIE 1975/1978-AFPARING

Veld	Groep	n	\bar{x}	s	r	t
1	A +	100	24,060	11,335	0,00545	-0,3983
	C +	100	24,690	11,127		
2	A +	100	17,080	11,901	0,23040	1,1065
	C +	100	15,570	9,974		
3	A +	100	22,610	13,923	0,25031	-1,9242
	C +	100	25,790	13,056		
4	A +	100	21,350	14,315	0,27621	0,0120
	C +	100	21,330	13,370		
5	A +	100	12,900	11,977	0,06332	-2,5194*
	C +	100	16,910	11,270		
6	A +	100	19,560	13,327	0,02035	1,1505
	C +	100	17,770	12,619		
7	A +	100	16,610	10,752	0,03040	-1,4979
	C +	100	19,550	11,011		
8	A +	100	13,200	11,760	-0,09880	1,8265
	C +	100	11,020	9,379		
9	A +	100	19,520	11,545	0,07403	1,2575
	C +	100	17,370	13,243		
10	A +	100	33,760	9,305	0,06501	2,6085*
	C +	100	30,450	9,366		
11	A +	100	25,400	10,276	0,07428	1,3089
	C +	100	26,580	10,161		
12	A +	100	33,050	9,761	0,02499	1,9322
	C +	100	30,790	9,905		
13	A +	100	22,690	13,325	0,40920	-0,9451
	C +	100	24,000	12,148		
14	A +	100	20,570	14,360	-0,06275	2,5472*
	C +	100	15,520	12,792		
15	A +	100	29,270	10,110	0,21336	0,9115
	C +	100	27,100	10,355		
16	A +	100	14,800	11,584	-0,04632	-1,6879
	C +	100	17,570	11,100		
17	A +	100	18,390	9,514	-0,09970	-0,0806
	C +	100	18,500	5,576		
18	A +	100	22,560	13,061	0,23552	1,6122
	C +	100	20,090	11,656		
19	A +	100	23,290	12,107	0,03412	1,4292
	C +	100	20,510	12,651		
20	A +	100	13,740	2,600	0,06393	-2,4984*
	C +	100	14,690	3,004		
21	A +	100	10,220	2,944	0,04194	-0,6173
	C +	100	10,490	3,317		

 $p < 0,05$

vg. = 99

V61d	Group	N	X	S	E	t
1	B.	100	24,290	12,433	0,07309	-0,2490
2	B.	100	16,230	11,016	0,15464	0,4025
3	C.	100	25,790	13,107	0,21594	0,6959
4	B.	100	24,530	13,416		
5	C.	100	19,540	12,553	0,20928	0,6750
6	B.	100	17,770	12,169	0,10719	-1,4008
7	C.	100	19,150	10,759	0,10310	-0,4515
8	B.	100	12,450	10,474		
9	C.	100	11,020	9,379	0,08279	1,0917
10	B.	100	18,880	11,011		
11	C.	100	19,150	10,759	0,10310	-0,4515
12	B.	100	30,080	10,288	0,07103	0,0071
13	B.	100	25,100	12,206		
14	C.	100	19,040	12,792	0,10804	1,4671
15	B.	100	25,250	10,970		
16	C.	100	27,100	10,355	0,03079	-0,9357
17	B.	100	17,570	11,100	-0,04698	-0,0854
18	B.	100	17,420	11,313		
19	C.	100	22,350	13,676		
20	B.	100	14,690	10,100	-0,25927	-0,4144
21	C.	100	3,541	3,317	-0,05189	-0,7453

GROEP (C.) VIR DIE 1975/1976-AFPARLING

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELDE 19-VBV-TELLINGS VAN DIE LIGTE KWERS (B.) EN DIE VOOR-TELEVISIE=

TABEL 6.13

VERSKILLE TUSSEN DIE GEMIDDELD VAN DIE EKSPERIMENTELE VERSKILTELLINGS (D₄) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (E₄) VIR DIE 1975/1976-AFPARING

Veld	Groep	n	\bar{x}	s	r	t
1	D ₄	100	-0,630	15,816	0,42254	-0,1342
	E ₄	100	-0,400	16,068		
2	D ₄	100	1,510	13,653	0,44076	0,6644
	E ₄	100	0,550	13,670		
3	D ₄	100	-3,180	16,532	0,53970	-2,7359*
	E ₄	100	1,140	16,382		
4	D ₄	100	0,020	16,672	0,41542	-1,7502
	E ₄	100	3,200	16,935		
5	D ₄	100	-4,010	15,917	0,40714	-1,0430
	E ₄	100	-2,210	15,780		
6	D ₄	100	2,090	18,165	0,42992	0,5603
	E ₄	100	1,070	15,352		
7	D ₄	100	-2,270	15,154	0,50455	-0,9873
	E ₄	100	-0,730	16,169		
8	D ₄	100	2,980	15,749	0,40560	0,6825
	E ₄	100	1,470	13,469		
9	D ₄	100	2,150	17,102	0,46554	0,6863
	E ₄	100	1,030	14,347		
10	D ₄	100	3,330	12,766	0,54033	1,5765
	E ₄	100	1,380	13,034		
11	D ₄	100	1,920	13,904	0,53405	-0,3738
	E ₄	100	2,290	12,084		
12	D ₄	100	2,260	12,335	0,52250	1,7397
	E ₄	100	0,010	14,077		
13	D ₄	100	-1,310	13,882	0,57706	-1,6475
	E ₄	100	1,100	14,478		
14	D ₄	100	5,050	19,822	0,45322	1,3045
	E ₄	100	2,520	17,177		
15	D ₄	100	1,170	12,836	0,41997	1,6098
	E ₄	100	-1,280	15,316		
16	D ₄	100	-2,770	16,411	0,52561	-1,6116
	E ₄	100	-0,150	16,964		
17	D ₄	100	-0,110	13,643	0,58938	-0,5541
	E ₄	100	0,550	12,625		
18	D ₄	100	2,470	15,336	0,40571	0,3795
	E ₄	100	1,510	16,547		
19	D ₄	100	2,450	17,352	0,57056	0,4353
	E ₄	100	1,770	17,856		
20	D ₄	100	-0,950	3,904	0,57006	-1,9460
	E ₄	100	-0,190	4,563		
21	D ₄	100	-0,270	4,374	0,51039	0,2521
	E ₄	100	-0,390	5,211		

**p < 0,01

vg. = 99

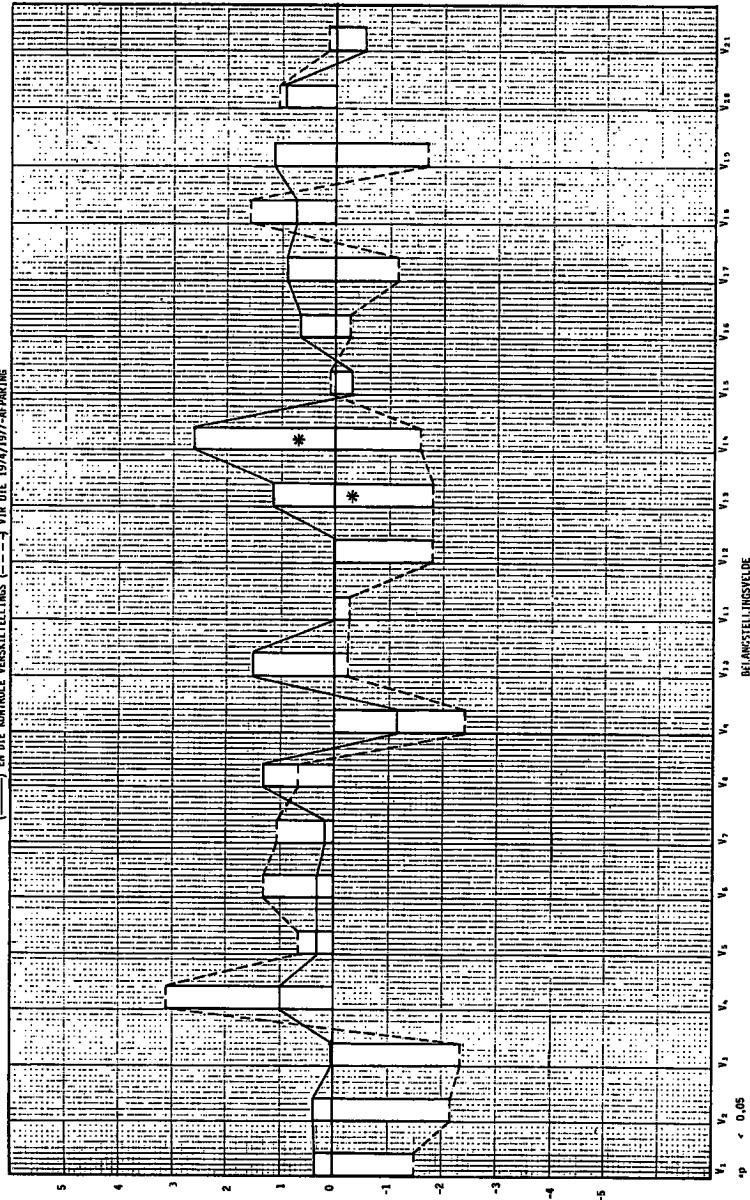
(a) Prakties-Vroulik (veld 13)

Die gemiddelde Eksperimentele verskiltellings het by beide die 1974/1977- en die 1975/1977-afparings, statisties betekenisvol verskil van die gemiddelde Kontrole verskiltellings op hierdie veld, wat daarop dui dat televisie waarskynlik hierdie kinders se belangstellings in Prakties-Vroulike aangeleenthede versterk het (kyk tabelle 6.4 en 6.10, asook figure 6.23 en 6.24). Vir die verklaring hiervoor, moet die samestelling van die afgepaarde groepe in aanmerking geneem word. Hierdie afgepaarde groepe bestaan onderskeidelik uit 65% meisies en 35% seuns (tabel 5.5) en 64% meisies en 36% seuns (tabel 5.7). Verder is beide groepe oorwegend Afrikaanssprekend (81% in beide groepe).

Dit blyk uit die resultate dat dié afgepaarde groepe, wat grotendeels uit Afrikaanssprekende meisies bestaan, meer belanggestel het in Prakties-Vroulike aangeleenthede en dat hierdie stimulering in belangstelling, waarskynlik aan televisie toegeskryf kan word. Aanbiedings van programme op televisie met inhoud wat Prakties-Vroulike aangeleenthede bevat, het waarskynlik bygedra om hierdie stimulering te bewerkstellig. Werner (1971) het 'n soortgelyke bevinding in 'n ondersoek in Noorwë verkry,

FIGUUR 6.23

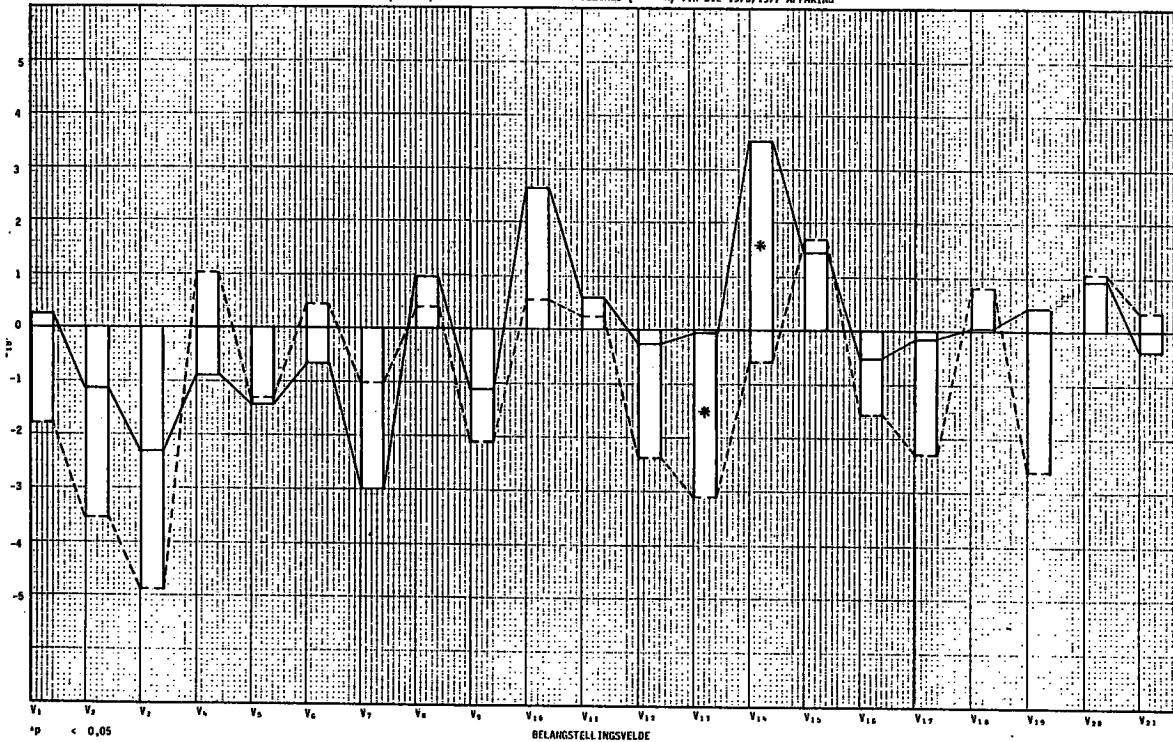
VERSKILLE TUSSEN DIE GEWIDDED VAN DIE FASERHOUTHUL VERSKILLINGS
 (—) EN DIE KONTROLE VERSKELLINGS (—→) VIR DIE 1974/1975-BEPARING

FIGUUR 6.24

VERSKILLE TUSSEN DIE GEHOOIDEEL VAN DIE EXPERIMENTELE VERSKILTELLINGS

(—) EN DIE KONTROLE VERSKILTELLINGS (---) VIR DIE 1975/1977-AFPARING

naamlik dat meisies se belangstellings ten opsigte van vroue-modes, as gevolg van televisie gestyg het.

6.2.1 (b) Regte (veld 14).

By beide die 1974/1977- en die 1975/1977-afparings is statisties betekenisvolle verskille tussen die gemiddelde Eksperimentele verskillings en die gemiddelde Kontrole verskillings in die belangstellingsveld "Regte" bevind (tabelle 6.4 en 6.10, figure 6.23 en 6.24). Hierdie verskille dui op 'n toename in belangstelling in wets- en regstoepassing, wat waarskynlik toegeskryf kan word aan die invloed van televisie.

Vir die verklaring van hierdie toename in belangstelling, moet die inhouds van die televisieprogramme wat in die tydperk waarin die opnames gedoen is, ook in dié geval in ag geneem word. Programme met 'n strekking van wets- of regstoepassing kon waarskynlik die kinders se belangstelling in hierdie beroepe gestimuleer het. Indien 'n inhoudsontleding gedoen was ten opsigte van die beroepe wat in die SAUK se televisieuitsendings uitgebeeld is, sou dit die verklaring vir hierdie bevinding vergemaklik het.

De Fleur (1964) het, soos vroeër vermeld, in 'n ondersoek in die VSA bevind dat 29,3% van televisieprogramme in 'n steekproef televisie-uitsendings, beroep ingesluit het wat te doen het met wets- of regstoepping. Hy het voorts bevind dat wetstoepassers en beoefenaars van regspraktyke stereotiepies as welgesteld, aantreklik en in luksueuse omstandighede voorgestel word. Hierdie positiewe voorstelling mag moontlik die kind se belangstelling prikkel en hom positief teenoor die beroep instel. Die kind identifiseer homself dus met die televisiekarakter(s) (Howitt en Cumberbatch, in Brown, ed., 1976).

Samevattend kan gesê word dat: "The consistent fascination of the viewing public with criminals, cops and courtrooms, remains to be explained" (De Fleur, 1964).

6.2.2 Veld waarin die belangstelling verander (afgeneem) het:

Welsynwerk (veld 3)

Televisie het waarskynlik nie net tot gevolg dat belangstelling in sekere velde toeneem nie, maar ook dat belangstelling in sommige velde mag afneem. By sowel die 1974/1978- as die 1975/1978-afparings is statisties betekenisvolle verskille tussen die gemiddelde Eksperi-

mentale verskiltellings en die gemiddelde Kontrole verskiltellings verkry, wat op 'n afname in belangstelling in die veld "Welsynwerk" dui (tabelle 6.7 en 6.13 asook figure 6.25 en 6.26). Die veld Welsynwerk het betrekking op belangstelling in dienslewering aan hulpbehoewendes, en sluit onder andere verpleging en algemene welsynwerk in.

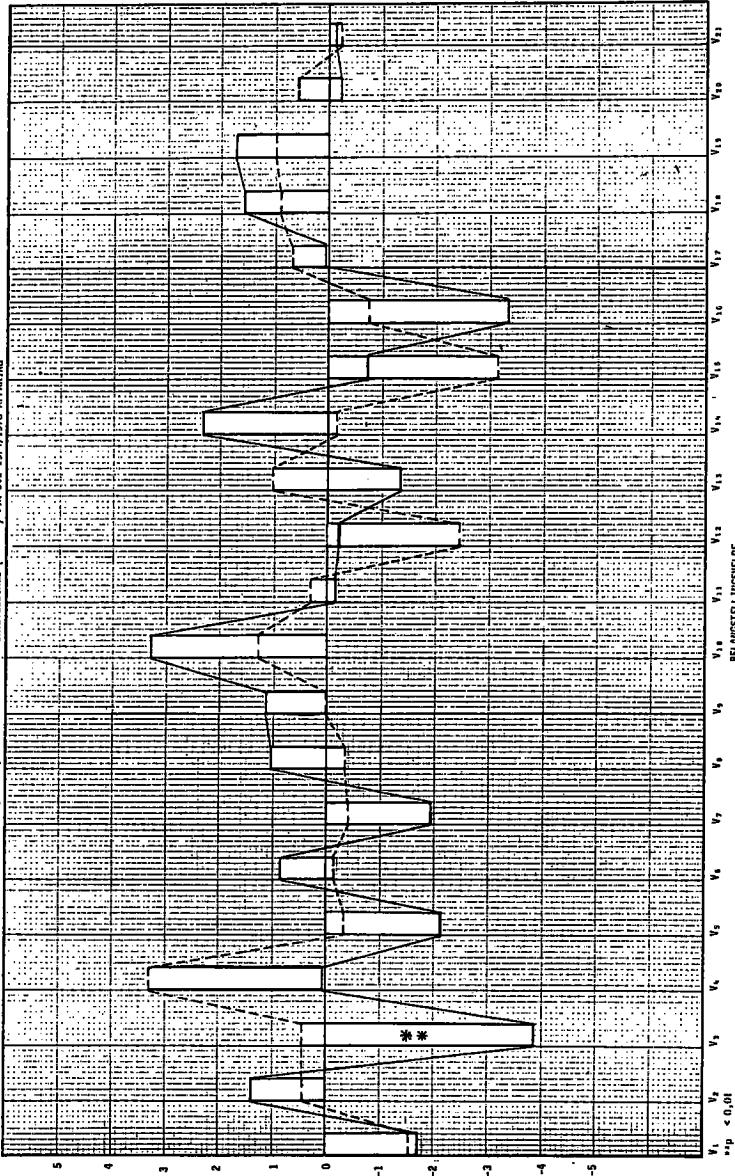
'n Moontlike verklaring vir die daling van belangstelling in hierdie veld, kan weer eens waarskynlik in die inhoud van televisieprogramme gesoek word. De Fleur (1964) het in die VSA bevind dat verpleegsters in televisieprogramme gewoonlik koud, onpersoonlik en afsydig voorgestel word. Hierdie stereotiepe voorstelling mag kinders negatief instem ten opsigte van dienslewering aan hulpbehoewendes.

Dit moet egter in gedagte gehou word dat die resultate van inhoudsontleding wat op televisieprogramme in die VSA gedoen is, nie sonder meer op die televisieprogramme in die RSA van toepassing gemaak kan word nie.

FIGUUR 6.25

VERSILDE TUSSEN DIC GEHOEDELD VAN DIE LISKWENHAAK VAN SULLIVANS

EN DIE KONTROLE VERSKILLINGSLOS (- - -) VIR DIE 394/1976-AFSPARING

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

-5

5

4

3

2

1

0

-1

-2

-3

-4

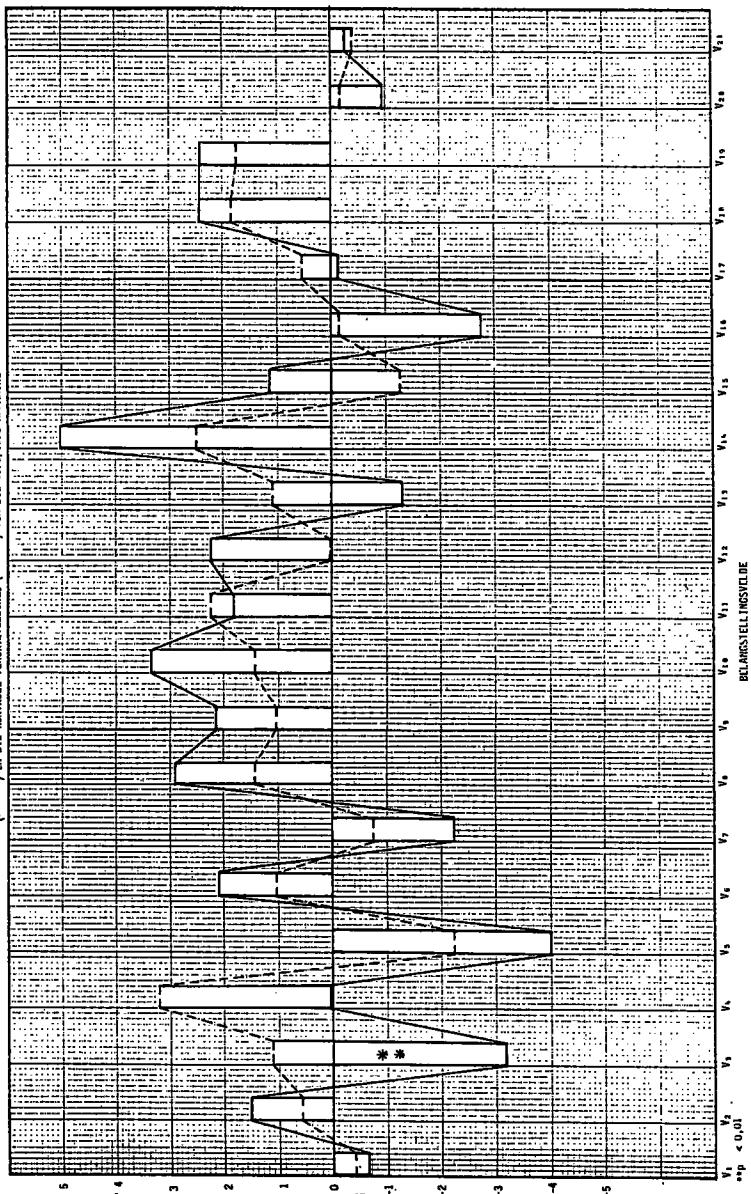
-5

<p

FIGUUR 6.26

VEISKELLE TUSSEN DIE GEVONDENEN EN DIE ISCHMINKEL VEISKELLEN

EN DIE KONTROLE VEISKELLEN (← → VIR DIE 1915/1918-MEPARTING)

HOOFTUK 7

SAMEVATTING, AANBEVELINGS EN SLOT

7.1 DOEL

Die doel met hierdie ondersoek was om die invloed van televisie op die belangstellingspatrone van Blanke standerd tien-leerlinge in die RSA te bestudeer.

7.2 METODOLOGIE

Die gegewens vir die ondersoek is met behulp van die 19-Veld-Belangstellingsvraelys, Biografiese Vraelys en Televisievraelys ingesamel tydens opnames wat in 1974, 1975, 1977 en 1978 onder die skoolgaande jeug gedoen is. Die gegewens is op tweeërlei wyses ontleed:

7.2.1 Breë tendensstudie

Vier verteenwoordigende steekproewe standerd tien-leerlinge (totale N = 4 619), een uit elke jaar, se tellings op die 19-VBV, is gekorreleer met die numeriese waardes wat toegeken is aan die vier jare waarin die opnames gedoen is (1974 = 1; 1975 = 2; 1977 = 4 en 1978 = 5). Die doel met hierdie korrelasies was om 'n geheelbeeld te verkry van hoe die standerd tien-leerlinge se belangstellings vertoon het oor die tydperk waarin die opnames gedoen is.

Op 'n 1% peil van betekenis het twaalf velde geen statisties betekenisvolle korrelasies getoon nie, naamlik Klerklik, Natuur, Openbare optrede, Geselligheid, Prakties-Vroulik, Regte, Sport, Diens, Prakties-Manlik, Besigheid, Aktief/Passief en Werk/Stokperdjie-gerigtheid.

By ses velde is statisties betekenisvolle dalende tendense in belangstelling van die leerlinge ($p = < 0,01$) oor die tydperk 1974 tot 1978 bevind, naamlik Beeldende Kunste, Uitvoerende Kunste, Welsynwerk, Histories, Taal en Rondreis. Die belangstelling in drie velde het statisties betekenisvol gestyg, naamlik Natuurwetenskap, Numeries en Kreatiewe denke.

Die afleidings wat uit die resultate gemaak kan word, is dat die verteenwoordigende steekproewe standerd tien-leerlinge, van 1974 tot 1978 meer belanggestel het in sake en dinge, en minder in estetiese aangeleenthede en kontak met mense.

7.2.2 Effekstudie

Die effekstudie het ten doel gehad om die invloed van televisie op die ondersoekgroepe se belangstellings te bestudeer. Ten einde die bydrae wat steuringsveranderlikes tot die variasie in belangstellingspatrone lewer, te identifiseer, is 'n stapsgewyse regressie-analise op alle beskikbare biografiese veranderlikes van die leerlinge gedoen. Ses steuringsveranderlikes is op

hierdie wyse geïdentifiseer naamlik geslag, taal, die beroepskeuse van die leerling, en of die volgende skoolvakke geneem word: Wiskunde, Natuur- en Skeikunde en 'n derde taal.

Die respondentie is volgens die geïdentifiseerde steuringsveranderlikes in drie vergelykbare groepe afgepaar, naamlik:

- (a) 'n Voor-televisiengroep;
- (b) 'n Strawwekykergroep (dit is leerlinge wat een uur of meer per dag televisiekyk gedurende skoolkwartale); en
- (c) 'n Ligtekykergroep (respondente wat minder as een uur per dag televisiekyk gedurende skoolkwartale).

Vier afparings is gedaan, naamlik:

- i) 1974 met 1977
- ii) 1974 met 1978
- iii) 1975 met 1977
- iv) 1975 met 1978

Verskiltellings is in alle gevalle bereken tussen die tellings van die voor-televisiengroep en die groep strawwe kykers, asook tussen die voor-televisiengroep en die groep ligte kykers. Hierna is die twee stelle gemiddelde verskiltellings deur middel van t-toetse vir afgepaarde groepe vergelyk, ten einde die invloed van televisie op belangstellings te ondersoek.

7.3 BEVINDINGS

- VELDE WAARIN DIE BELANGSTELLING VERANDER
(TOEGENEEM) HET

Ten opsigte van twee velde naamlik Prakties-Vroulik en Regte is by beide die 1974/1977- en die 1975/1977-afparings statisties betekenisvolle verskille verkry, wat op 'n toename in belangstelling dui. Hierdie afgepaarde groepe het grotendeels uit Afrikaanssprekende meisies bestaan.

- VELD WAARIN DIE BELANGSTELLING VERANDER (AFGENEEM)
HET

By die 1974/1978- en die 1975/1978-afgepaarde groepe is daar 'n statisties betekenisvolle verskil gevind, wat op 'n afname in die belangstelling van die respondentete in die veld Welsynwerk dui.

Hierdie veranderings in belangstelling kan waarskynlik aan die invloed van televisie toegeskryf word. Sekere programme mag sodanige strekking gehad het dat dit die kinders se belangstelling in hierdie velde geraak het. Dit moet steeds in gedagte gehou word dat die afgepaarde groepe elk 'n besondere samestelling het, en dat bevindings ten opsigte van hierdie groepe, nie op die breë bevolking standerd tien-leerlinge van toepassing gemaak kan word nie.

7.4 AANBEVELINGS EN SLOT

Dit blyk dat televisie waarskynlik die potensiaal het om kinders se belangstellings te beïnvloed. Ten einde inligting oor die inhoud van televisieprogramme te verkry wat in verband gebring kan word met die resultate van hierdie ondersoek, word aanbeveel dat 'n ontleding gedoen word van die uitbeelding van die beroepswêreld in die televisieprogramme wat deur die SAUK gebeeldsend word.

SYNOPSIS, RECOMMENDATIONS AND CONSLUSION

AIM

The aim of this investigation was to study the effect of television on the interest patterns of White Standard 10 pupils in the RSA.

METHODOLOGY

The data for the investigation were gathered by means of the 19 Field Interest Inventory, the Biographical Questionnaire and the Television Questionnaire during surveys conducted among school-children in 1974, 1975, 1977 and 1978. The data were analysed in two ways:

GENERAL TREND STUDY

The scores of four representative sample groups, one from each year, of Standard 10 pupils on the 19 FII (total N = 4 619) were correlated with the numeric values allocated to the four years in which the surveys were conducted (1974 = 1; 1975 = 2; 1977 = 4 and 1978 = 5). The aim of these correlations was to obtain a total picture of the interests of the Standard 10 pupils concerned at the time when the surveys were conducted.

At a 1 % level of significance twelve fields, namely Clerical, Nature, Public Speaking, Socialibility, Practical-Female, Law, Sport, Service, Practical-Male, Business, Active/Passive and Work/Hobby Orientation indicated no statistically significant correlations.

During the period from 1974 to 1978, statistically significant decreasing trends ($p = <0,01$) were found in the pupils' interest in six fields, namely Fine Arts, Performing Arts, Social Work, Historical, Language and Travel. There was a statistically significant increase in the interest in three fields, namely Science, Numerical and Creative Thought.

From these results it can be deduced that the representative sample groups of Standard 10 pupils from 1974 to 1978 were more interested in matters and objects than in aesthetic affairs and contact with people.

EFFECT STUDY

The aim of the effect study was to study the influence that television had on the interests of the test groups. A stepwise regression analysis was made on all available biographical variables of the pupils in order to identify the extent to which extraneous variables contribute to the variation in interest patterns. Six extraneous variables were identified in this way, namely sex, language, the pupil's choice of career and whether the following school subjects are taken: Mathematics, Physical Science and a third language.

The respondents were matched in three comparable groups according to the identified extraneous variables, namely:

- (a) A pre-television group;
- (b) A heavy viewer group (i.e. pupils who watch television for at least an hour a day during school terms); and
- (c) A light viewer group (i.e. respondents who watch television for less than an hour a day during school terms).

Four matchings were done, namely:

- 1) 1974 with 1977
- 2) 1974 with 1978
- 3) 1975 with 1977
- 4) 1975 with 1978

In all cases difference scores were calculated between the scores of the pre-television group and the group of heavy viewers as well as between the pre-television group and the group of light viewers. The two sets of mean difference scores were thereupon compared by means of t tests for matched groups in order to investigate the influence that television had on the pupils' interests.

FINDINGS

FIELDS IN WHICH THE INTEREST HAD CHANGED (INCREASED)

Statistically significant differences were obtained with regard to two fields, namely Practical-Female and Law in the 1974/1977 and the 1975/1977 matchings, suggesting an increase in interest. These matched groups mainly consisted of Afrikaans-speaking girls.

FIELD IN WHICH THE INTEREST HAD CHANGED (DECREASED)

A statistically significant difference was found in the 1974/1978 and the 1975/1978 matched groups, suggesting that the respondents' interest in the field of Social Work had decreased.

These changes in interest can probably be ascribed to the influence of television. The drift of certain programmes may have affected the children's interest in the above-mentioned fields. It must be constantly borne in mind that each of the matched groups had a particular composition and that findings in regard to these groups cannot be applied to the general population of Standard 10 pupils.

RECOMMENDATIONS AND CONCLUSION

It appears that television probably has the potential to influence children's interests. In order to obtain information on the content of television programmes that can be related to the results of this investigation, it is recommended that an analysis be made of the way in which the occupational world is portrayed in the television programmes that are transmitted by the SABC.

BIBLIOGRAFIE

1. ALBERTS, N.F. Die ontwikkeling van 'n beroepsbelangstellingsvraelys, gebaseer op aktiwiteitsbelangstelling. Ongepubliseerde D.Phil.-proefskrif, Universiteit van Pretoria, 1969.
2. ALBERTS, N.F. Kernelemente in voorligting: Inleiding tot teorie en praktyk. Pretoria, Van Schaik Bpk., 1974.
3. BARR, A.J., GOODNIGHT, J.H., SALL, J.P. and HELWIG, J.T. A user's guide to SAS 76. North Carolina, SAS Institute Inc., 1976.
4. BITTNER, J.R. Mass communication: An introduction. New Jersey, Prentice-Hall, 1977.
5. BROWN, R. ed. Children and television. London, Collier-Macmillan, 1976.
6. COLE, B.G. ed. Television. New York, The Free Press, 1970.
7. CONRADIE, D.P. Verwagtings en voorkeure in verband met televisie. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1975.
8. DE FLEUR, M.L. Occupational roles as portrayed on television. Public Opinion Quarterly 28, 1964: 57-74.
9. DU PREEZ, P.H. Die invloed van televisie op enkele huiswerkgewoontes en studie-omstandighede van standerd agt-dagskoliere. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1979.
10. DU TOIT, J.M. Statistiese Metodes. Elsiesrivier, Kosmo, 1975.
11. DU TOIT, J.B. en NEL, E.M. Ons en televisie. Kaapstad, Tafelberg, 1975.

12. FOUCHÉ, F.A. en ALBERTS, N.F. Handleiding vir die 19-Veld-Belangstellingsvraelys. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1971.
13. FRYER, D. The measurement of interests. New York, Henry Holt, 1931.
14. FURU, TAKEO. Television and children's life: a before-after study. Tokyo, Japan Broadcasting Corporation, Radio and Television Culture Research Institute, 1962.
15. GERBNER, G., GROSS, L., JACKSON-BEECK, M., JEFFRIES-FOX, S. and SIGNORIELLI, N. Cultural Indicators: Violence Profile No. 9. Journal of Communication Vol 28(3), Summer, 1978.
16. GUILFORD, J.P. Personality. New York, McGraw Hill, 1959.
17. HIMMELWEIT, H.T., OPPENHEIM, A.N. and VINCE, P. Television and the child. London, Oxford University Press, 1958.
18. HOWE, M.J.A. Television and children. London, New University Education, 1977.
19. JOUBERT, C.J. Beroepskeuse as verantwoordelike en verantwoordbare keuse - 'n studie in beroepsoriëntering. Pretoria, HAUM, 1964.
20. KRECH, D., CRUTCHFIELD, R.S., and BALLACHEY, E.L. Individual in society. New York, McGraw Hill, 1962.
21. KRIEL, R.G. Die Psigologie van belangstelling, histories en eksperimenteel ondersoek. Ongepubliseerde M.Sc.-verhandeling, PU vir CHO, Potchefstroom, 1952.
22. LESSER, G.S. Children and television. New York, Random House, 1974.

23. LIEBERT, M., NEALE, J.M. and DAVIDSON, E.S. The early window. New York, Pergamon Press, 1973.
24. LINDHARD, N. en CONRADIE, E. Beroepe en studierigtings. Kaapstad, Tafelberg, 1974.
25. NEL, B.F. en SONNEKUS, M.C.H. Beroepsleiding in die middelbare skool in Suid-Afrika. Pretoria, HAUM, 1959.
26. NOBLE, G. Children in front of the small screen. London, Constable, 1975.
27. OOSTHUIZEN, J.D. Spesiale empiriese opvoedkunde: B.Ed. studiegids. Pretoria, UNISA, 1975.
28. PASQUES, L.J. Die akademiese en beroepsbelangstellings, -houdings en -aspirasies van stedelike en plattelandse hoërskoolleerlinge. Ongepubliseerde D.Ed.-proefskrif, UNISA, 1976.
29. POOL, I. and SCHRAMM, W. eds. Handbook of communication. Chicago, Rand McNally College Publishing Co., 1973.
30. POSTMAN, N. The first curriculum: comparing school and television. Phi Delta Kappan 61(3), 1979.
31. SCHRAMM, W. ed. The impact of educational television. Urbana, University of Illinois Press, 1960.
32. SCHRAMM, W., LYLE, J. and PARKER, E.B. Television in the lives of our children. California, Stanford University Press, 1961.
33. SUID-AFRIKAANSE UITSAAIKORPORASIE: Persoonlike mededeling, 1980.
34. SUPER, D.E. The psychology of careers: An introduction to vocational development. New York, Harper, 1957.

35. VAN SCHALKWYK, B.H. Konstantheid van verklaarde beroepsbelangstelling. Ongepubliseerde MA-verhandeling, U.S. 1975.
36. VAN VUUREN, D.P. Die invloed van televisie op enkele persoonlikheidstrukture van 'n groep Afrikaanssprekende standerd agt-leerlinge. Pretoria, Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1979.
37. WERNER, A. Children and television in Norway. Gazette 17(3), 1971: 133-151.

RGN-PUBLIKASIES JUNIE 1980 - DESEMBER 1980
HSRC PUBLICATIONS JUNE 1980 - DECEMBER 1980

'n Volledige lys van RGN-publikasies is op aanvraag verkrygbaar. Eksemplare van publikasies wat uit druk is, kan deur biblioteekdienste verkry word.

A complete list of HSRC publications is available on request. Copies of publications which are out of print can be obtained through library services.

Algemene verkoopsbelasting ingesluit.

General sales tax included.

GESKIEDENISNAVORSING/HISTORY RESEARCH

Genealogiepublikasies/Genealogy publications

WILLIAMS, F.M. Die geslagsregister van die familie Bruwer, inheems in Suid-Afrika.
Genealogiepublikasie nr. 12. 1979. R6,90

BOJE, J.G. Kalm maar koppig. Die familie Boje en aanverwante families. Genealogiepublikasie nr. 13. 1979. R6,00

NEETHLING, E.M. Die Neethlings in Suid-Afrika. Genealogiepublikasie nr. 14. 1979.
R5,80

VAN RENSBURG, T. Camp diary of Henrietta E.C. Armstrong. 1980. R9,50

KOMMUNIKASIENAVORSING/COMMUNICATION RESEARCH

COMM-N-22 DU VILLIERS, G.M. The short-term effect of television on the reading patterns of English-speaking standard five day-scholars, 1979

COMM-N-21 DU PREEZ, P.H. The effect of television on some homework habits and conditions of study of standard eight day-scholars. 1979. R0,75

KOMM-N-19 DU PREEZ, P.H. Die invloed van televisie op enkele huiswerkgewoontes en studie-omstandighede van Engelssprekende standerd vyf-dagskoliere. 1979. R0,80

KOMM-N-23 SMALL, Lisa. Die korttermyninvloed van televisie op die menings van Afrikaanssprekende Blanke adolesente. 1979. R1,40

COMM-N-20 DE VILLIERS, G.M. The effect of television on some of the sporting activities of standard eight pupils. 1980. R1,14

KOMM-N-24 DEVILLIERS, G.M. Die korttermyninvloed van televisie op die leespatrone van Afrikaanssprekende standerd vyf-dagskoliere. 1980. R1,90

COMM-N-24 DE VILLIERS, G.M. The short term effect of television on the reading patterns of Afrikaans-speaking day-scholars in standard five. 1980. R1,95

KOMM-N-34 BEKKER, S.J. Die Kommunikator as element in die Kommunikasieproses - 'n literatuuroorsig. 1980. R1,60

KOMM-N-40 STEENKAMP, C.S. et al. Die verband tussen tipe A-gedrag en koronêre risiko faktore. 1980. R2,00

KOMM-N-41 RALL, A. Die boodskap as element in die Kommunikasieproses. 'n Literatuuroorsig. 1980. R3,00

KOMM-17 GERRYTS, E.D. 'n Ontleding van die inhoud van Afrikaanse en Engelse dagblaaie voor die instelling van televisie. 1979. R3,25 (Beperkte verspreiding)

KOMM-18 LUBBE, A.J., KING, D.P., PRINS, D.I., ens. 'n Gehooranalise met betrekking tot 'n voedingsvoorligtingsprogram in Suidwes-Kaapland: Resultate van die basislynonname. 1979. R4,10

COMM-19 LUBBE, A.J., STEENKAMP, C.S., SWANEPoEL, A.S.P. and DU PLESSIS, J.P.. An audience analysis with regard to a nutrition guidance programme: Results of a baseline survey in the Ciskei. 1979. R3,35

COMM-16 VAN VUUREN, D.P. The effect of television on some personality dimensions of a group of Afrikaans-speaking standard eight pupils. 1980. R3,10

COMM-20 DE KONING, T.L. et al. The effect of different kinds of television programming on the youth. 1980. R7,71

MANNEKRAGNAVORSING/MANPOWER RESEARCH

Talentopname/Talent Survey

MT-46 VAN DER MERWE, J.N. Objektiewe meetmiddels by die keuring van aspirant-onderwysers. 1979. R2,15

MT-47 ROOS, W.L. Projek Talentopname: Bevindinge van navorsing wat gedurende 1978 afgehandel is. 1979. R0,95

MT-47 ROOS, W.L. Project Talent Survey: Findings of research completed during 1978.
1979. R0,95

Navorsingsbevindings/Research Findings

M-R-60 SMIT, Roberta, J. Careers for deaf persons with post-school qualifications.
1979. R0,85

M-R-61 BOSHOFF, F. Raming van die vraag na arbeid en die aantal sterftes en onttrekings uit die arbeidsmag van SWA vir die jare 1979, 1980 en 1981.

M-N-63 DE KLERK, D. Raming van die ekonomiese bedrywige en totale bevolking van die Upington-streek vir 1985. 1979. R1,75

M-N-66 KRUGER, A. Die loonstruktuur van gegradeerde Blanke mans in 1979/The wage structure of graduate White men in 1979. 1979. R5,00

M-R-67 en M-N-67 WOLMARANS, K.M. The wage structure of graduate White women in 1979/
Die loonstruktuur van gegradeerde Blanke vroue in 1979. 1979. R4,00

M-R-68 en M-N-68 EBERSOHN, D. The wage structure of graduate engineers in 1979/Die
loonstruktuur van gegradeerde ingenieurs in 1979. 1979. R5,00

M-R-69 WOLMARANS, K.M. The wage structure of graduate Non-Whites in 1979. 1979.
R4,00

M-R-76 KRUGER, A. The profitability of occupations and fields of study pursued by
graduates in 1979. 1980. R2,40

M-N-70 ROOS, W.L. Die intellektuele vermoëns en inligtingskapasiteit van studente
aan Technikons. 1979. R6,70

M-M-79 CELLIERS, G. 'n Beroepstudie van spraakterapeute en audioloë. 1980 R3,02

M-M-80 CELLIERS, G. 'n Beroepstudie van dieetkundiges. 1980. R3,11

NAVORSINGSONTWIKKELING/RESEARCH DEVELOPMENT

RSA 2000 Gesprek met die toekoms / Verskyn twee keer per jaar

RSA 2000 Dialogue with the future/ Two issues per annum

NAVORSINGSBULLETIN - Verskyn tien keer per jaar

RESEARCH BULLETIN - Ten issues per annum

OPVOEKUNDIGE NAVORSING/EDUCATIONAL RESEARCH

- 0-80 GOUWS, M. Onderwys vir outistiese kinders. 1979. R4,10
- 0-80 GOUWS, M. Education for autistic children.
- 0-83 STRYDOM, G.S. Technical education for the Indian. 1980. R2,90
- 0-84 LOMBARD, S.G. Onderwys vir geestelik vertraagde kinders. 1979
- 0-84 LOMBARD, S.G. Education for mentally retarded children.
- 0-85 JANSEN, C.P. Doelstellings met Natuur- en Skeikunde-onderrig aan sekondêre skole in die RSA. 1979. R1,50
- 0-85 JANSEN, C.P. Objectives of physical science teaching at secondary schools in the RSA. 1979. R1,50
- 0-87 TRÜMPPELMANN, M.H. Fakulteitstoelatingsvereistes van universiteite in die RSA. 1979. R3,45
- 0-87 TRÜMPPELMANN, M.H. Faculty entrance requirements at universities in the RSA. 1980. R2,35
- 0-88 NEL, A. Boonste skoolpliggrens. 1980. R2,35
- 0-88 NEL, A. The age limit for compulsory school attendance.
- 0-89 ENGELBRECHT, S.W.H. Onderrig van natuurwetenskappe in enkele oorsese lande. 1979.
- 0-89 ENGELBRECHT, S.W.H. The instruction of the natural sciences in some overseas countries.
- 0-90 HAASBROEK, J.B. Rekenaarondersteunde onderrig: Remediërende Wiskundeonderrig in absolute waardes - 'n Eksperiment. 1979. R2,30
- 0-90 HAASBROEK, J.B. Computer assisted instruction: Remedial Mathematics instruction in absolute values - an experiment.
- 0-91 LIEBENBERG, C.R. en SPIES, P.G. van Z. Buitelugopvoeding in die RSA. 1979. R2,70

0-91 LIEBENBERG, C.R. and SPIES, P.G. van Z. Open-air education in the RSA. 1980.
R2,70

0-93 VENTER, H.C.A. Universiteitsvereistes: 'n Ondersoek na eksaminering aan die einde van die sekondêre skoolkursus en die moontlikheid en verantwoordbaarheid van 'n gemeenskaplike universiteitstoelatingseksamen. 1979.

0-93 VENTER, H.C.A. University requirements: An investigation into examining at the end of the secondary school course and the possibility and accountability of a common university entrance examination.

0-94 JANSEN, C.P. en VAN SCHALKWYK, J.O.T. Tendense in die getalle leerlinge wat Natuur- en Skeikunde, Biologie en Wiskunde neem aan sekondêre skole vir Blankes in die RSA. 1980. R1,95

0-94 JANSEN, C.P. and VAN SCHALKWYK, J.O.T. Trends in the number of pupils who take Physical Science, Biology and Mathematics at secondary schools for Whites in the RSA. 1980. R1,95

0-95 MAAT, S.J. Beleid met betrekking tot leesonderrig van Afrikaans as eerste taal in primêre skole in die RSA en SWA. 1980. R1,80

0-96 VAN DEN BERG, D.J. Die vorm van onderrig vir die bevordering van insigtelike leer in Wiskunde aan Swart skole in die RSA. 1980. R2,20

0-98 BONGERS, C.J. en DE KLERK, J.T. Opvoeding tot verantwoordelikheid met betrekking tot geslagsaangeleenthede. Deel I : Geslagsopvoedingsprogramme in enkele oorsese lande in die RSA. 1980. R1,75

PSICOLOGIESE EN PSIGOMETRIESE NAVORSING/PSYCHOLOGICAL AND PSYCHOMETRIC RESEARCH

P-28 OWEN, K. en DOYER, M. Opstelling en Standaardisering van die Aanlegtoetse vir Skoolbeginners vir die Administrasie van Kleurlingsake. 1980. R5,20

P-31 OWEN, K. Voorspellingswaarde van die Senior Akademiestegniese aanlegtoetse: 'n Driejaar-opvolgstudie. 1980. R5,00

PN-1 DE VILLIERS, L. 'n Ondersoek na die voorspellingsgeldigheid van die Senior aanlegtoetse vir Indiërs-Suid-Afrikaners. (SATISA) 1980. R2,80

PN-4 STEENKAMP, C.J. 'n Ontleding van foute gemaak deur Blanke leerlinge in Standard 6, 7 en 8 in 'n diagnostiese Wiskunde toets in basiese Algebra. 1980.
R1,80

SOSIOLOGIESE, DEMOGRAFIESE EN KRIMINOLOGIESE NAVORSING/SOCIOLOGICAL, DEMOGRAPHICAL AND CRIMINOLOGICAL RESEARCH

- S-52 MARAIS, S. Probleme en behoeftes van Blanke weduwees. 1979. R1,60
- S-56 GROENEWALD, H.J. Fertiliteit en gesinsbeplanning in Hanover Park - gegewens vir 1969, 1974 en 1976. 1979. R1,75
- S-59 VAN DER BURGH, C. and HEAVEN, P.C.L. The aetiology of drug use: A social-psychological examination. 1979. R1,20
- S-60 TIMMERMANS, F.M. Die lewensomstandighede van Blanke alleenlopende vroulike ouerdomspensioentrekkers. 1979. R1,75
- S-61 BOSHOFF, M.S. Residivisme by manlike Kleurlingjeugoortreders na verbeteringskoolbehandeling. 1979. R1,20
- S-62 SMEDLEY, Linda, N. Man and the Pongolo floodplain: A preliminary study. 1980. R1,35
- S-63 LÖTTER, J.M., STRIJDOM, H.G., SCHURINK, W.J. ens. Eersterust: 'n Sosiologiese studie van 'n Kleurlinggemeenskap. 1979. R9,55
- S-64 VAN VERSEVELD, A. en MARAIS, S. 'n Hersiene handleiding by alleenlopende vroulike ouerdomspensioentrekkers. 1979. R1,75
- S-65 SCHMIDT, J.J. Sjeweens: 'n Verdere evaluasie met klem op die ekonomiese en sosiale gebied. 1980. R2,95
- S-66 RIP, Colin, M. Retirement: A sociological study. 1979. R1,60
- S-68 LÖTTER, J.M. (red./ed.) Sosiale probleme in die RSA/Social problems in the RSA. 1979. R13,05
- S-72 DE KOCK, C.P. Buite-egtelikhed by Kleurlinge in die Kaapse Skiereiland. 1980. R3,06
- S-73 VAN TONDER, J.L. en MOSTERT, W.P. Bevolkingsprojeksies vir Suidelike Afrika vir die tydperk 1970-2020. 1980. R1,90
- S-75 ESTERHUYSEN, H.M. en VAN DER BURGH, C. Die sosio-ekonomiese lewensomstandighede van Blanke blinde mans in die RSA. 1980. R3,40

Navorsingsbevindings/Research Findings

S-N-142 NEL, A.J. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Enkele aspekte van vervoer. 1979. R0,80

S-N-143 VAN DER BURGH, C. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Die drinkpatroon van Kleurlinge in die Kaapprovincie. 1979. R0,75

S-N-146 TIMMERMANS, F.M.P. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Die vakansiepatroon van Kleurlingmans. 1979. R1,10

S-N-148 VAN TONDER, J.L. Meerdoelige opname onder Blankes - 1975: Interne migrasietendense van Blanke Suid-Afrikaanse mans. 1979. R1,20

S-N-150 VAN VERSEVELD, A. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Kleurling-vroue se kennis van en houding jeens sekere siektetoestande en vorms van mediese behandeling. 1979. R0,60

S-N-151 HUMAN, P.G. Meerdoelige opname onder Indiërs - 1977: Enkele aspekte van vervoer. 1979. R0,95

S-N-152 VAN DER BURGH, C. Multi-purpose survey among Whites - 1978: Knowledge of and views on Civil Defence. 1979. R1,25 (Limited distribution)

S-N-153 VAN DER BURGH, C. Multi-purpose survey among Whites - 1978: Views on certain aspects of dagga use, alcohol consumption and alcoholism. 1979. R0,70

S-N-154 VAN DER BURGH, C. Multi-purpose survey among Whites - 1978: Data and views on certain aspects of the SA Defence Force. 1979. (Confidential)

S-N-155 LÖTTER, J.M. Meerdoelige opname onder Blankes - 1978: Sekere toekomsverwagtings van Blanke Suid-Afrikaners in 'n tyd van krisis. 1979. (Vertroulik)

S-N-156 LÖTTER, J.M. Meerdoelige opname onder Blankes - 1978: Enkele houdings jeens verdedigingsbonusobligasies. 1979. (Vertroulik)

S-N-157 GROENEWALD, H.J. Multi-purpose survey among Whites - 1978: Houding jeens die verskaffing van kontrasepsiemiddels aan ongetroude jeugdiges. 1979. (Vertroulik)

S-N-158 SMEDLEY, L.N., FINLAYSON, K.A. and KAPLAN, D.S. Choice in housing: Private enterprise sponsored housing for Black employees in KaNyamazane, district Nelspruit. 1979. (Limited distribution)

S-N-159 SMEDLEY, Linda, N. Multi-purpose survey amongst Whites - 1978: Attitudes of the White population group towards the Chinese minority group: A follow-up study. 1979. R0,90

S-N-161 NEL, A.J. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Enkele aspekte van inkoopgedrag. 1979. R0,80

S-N-163 SMEDLEY, Linda, N. The concept "Quality of life" and its implications for housing research. 1979. R0,60

S-N-165 GROENEWALD, H.J. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Fertiliteit en gesinsbeplanning. 1979. R1,00

S-N-167 SMEDLEY, Linda, N. and HUMAN, P. Quality of life in Mitchell's Plain: an exploratory study using the Delphi technique. 1979. R0,80

S-N-169 DE BEER, F.E. Meerdoelige opname onder Swartes in stedelike gebiede - 1978: Houding met betrekking tot bloedskenking. 1980. R1,12

S-N-171 DE BEER, F.E. Meerdoelige opname onder Swartes in stedelike gebiede - 1978: Besoek aan toordokters. 1979. R0,60

S-N-174 SCHURINK, W.J., WINTERBACH, D.J. "Seks-te-koop in diensorganisasies": 'n Sosiologiese verkenning van prostitutie in masseersalonne en eskortagentskappe. 1980. R1,10

S-N-178 SCHURINK, W.J. en PRINSLOO, Karen. Meerdoelige opname onder Swartes in stedelike gebiede - 1978: Die vrees vir misdaad. 1980. R0,65

S-N-180 ERASMUS, P.A. Meerdoelige opname onder Blankes - 1978: Die omvang van die indiensneming van huisbediendes. 1980. R0,60

S-N-181 PRELLER, W.P.L. Meerdoelige opname onder Blankes - 1978: Enkele aspekte van behuising. 1979. R0,60

S-N-183 VAN WYK, J.J. Multi-purpose survey among Blacks in urban areas - 1978: Some practices with a contraceptive effect: Abstinence and breast-feeding. 1979. R0,45

S-N-184 ROOS, M.S. Research that has been undertaken abroad with regard to family-planning clinic drop-outs: A literature study. 1979. R0,70

S-N-185 STRYDOM, H.G. en BOSHOFF, M.S. Die omvang van die rapportering van misdaad deur Blankes, Kleurlinge en Indiërs. 1980. R0,90

S-N-186 SMEDLEY, L.N. Multi-purpose survey amongst Coloured South Africans - 1977: Some aspects of housing. 1980. R0,95

S-N-187 SMEDLEY, L.N. Multi-purpose survey amongst urban Blacks - 1978: Some aspects of housing. 1980. R1,02

S-N-188 KIES, C.W. Meerdoelige opname onder Kleurlinge - 1977: Enkele aspekte van sport en ontspanning. 1980. R1,30

S-N-190 STRIJDOM, H.G. Meerdoelige opname onder Swartes in stedelike gebiede - 1978: Enkele aspekte van vervoer. 1980. R1,05

S-N-195 VAN TONDER, J.L. Die demografiese profiel van kliënte van gesinsbeplanningsklinieke: Junie 1978. 1980. R0,90

S-N-201 VAN VERSEVELD, A. Meerdoelige opname onder Indiërs-Suid-Afrikaners - 1979: Ramings van die omvang van Indiër-werkloosheid in die Republiek van Suid-Afrika. 1980.

STATISTIESE NAVORSING/STATISTICAL RESEARCH

WS-23 BROWNE, M.W. Factor analysis of multiple batteries by maximum likelihood. 1980. R2,38

TAAL, LETTERE EN KUNS/LANGUAGES, LITERATURE AND ARTS

TLK/L-7 SCHURING, G.K. A multilingual society: English and Afrikaans amongst Black people in the RSA. 1979. R1,55

TLK/L-10 HAUPTFLEISH, T. Language loyalty in South Africa - Volume III: Motivations in language use. Opinions of White adults in urban areas. 1979. R2,55

Naamkundereeks/Onomastics Series

JOUBERT, E. Bronnegids 1976 by die studie van die Afrikaanse Taal en Letterkunde. 1980. R3,35

Algemeen/General

MALAN, J.P. Die musiekskole in Duitsland en die toepassing van die idee in Suid-Afrika. 1979. R2,40

CLAASSEN, G.N. Die Suid-Afrikaanse Klankargief/The South African Sound Archives. 1980. R4,86

HAUPTFLEISH, T. Literacy in South Africa. 1980. R3,35

RGN-ONDERSTEUNDE PUBLIKASIES/HSRC ASSISTED PUBLICATIONS

PR-7 VAN VUUREN, D.P. Die eerste televisiekokers: 'n Vergelykende studie. 1979. Gratis

PR-8 VAN VUUREN, D.P. Enkele knelpunte in die voorligtingsielkunde. 1979.

BURO VIR ONDERSTEUNENDE NAVORSINGSDIENSTE/BUREAU FOR RESEARCH SUPPORT SERVICES'

HUMANITAS - Tydskrif vir navorsing in die geesteswetenskappe
Verskyn minstens twee keer per jaar

HUMANITAS - Journal for research in the human sciences
Appears at least twice per annum

NUUSBRIEF - Maandelikse publikasie behalwe in Desember, met die jongste inligting oor navorsing deur die RGN - Gratis

NEWSLETTER - Monthly publication, except in December, which contains the latest information on research by the HSRC - Gratis

JAARVERSLAG - Verskyn jaarliks

ANNUAL REPORT - Published once a year

IN-05 MEIJER, J.G. Toeganklikheid van inligtingsbronne vir 'n groep geesteswetenskaplike navorsers. 1980. R3,85

IN-33 COETZEE, C.J.S. en GEGGUS, C. Universiteitsopleiding en beroepsmoontlikhede. Voorligtingsreeks VR-5. 1979. R3,35

IN-33 COETZEE, C.J.S. and GEGGUS, C. University training and career possibilities. Guidance Series GS-5. 1979. R3,35

IN-34 COETZEE, C.J.S. Finansiële steun vir voorgraadse studie in die RSA/Financial assistance for undergraduate study in the RSA. 1980. R5,85

IN-35 COETZEE, C.J.S. and GEGGUS, C. University education in the Republic of South Africa. 1980. R5,80

IN-36 GEGGUS, C. and COETZEE, C.J.S. Financial assistance for post graduate study in the RSA and overseas/Finansiële steun vir nagraadse studie in die RSA en in die buiteland. 1980. R6,35

NASIONALE SPORTONDERSOEK/NATIONAL SPORTS RESEARCH

VERSLAG NR. 1 SCHOLTZ, G.J.L. Verslag van die Regswetenskaplike Komitee oor wetgewing wat die normalisering van sportverhoudinge in die Republiek van Suid-Afrika beïnvloed. 1980. R5,00

Master no. 1586

Dotus no. 1588